

Računalniške novice

Cena: 1,99 €

Naslednja generacija USB obljublja dvakrat večje hitrosti

št. 17/XXVII
8. september 2022

Podatki so ključ za razumevanje ciljne publike

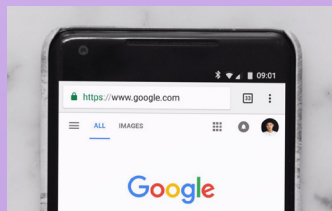
» Test novega zložljivega
telefona Huawei Mate Xs 2:
kaj dobiš za 2.000 evrov?

» Digitalno nomadstvo: se na
eksotičnih lokacijah resnično
cedita zgoj med in mleko?

» Naj sodobnejši podatkovni
center v Sloveniji

telemach

» Android 13 je prispel
na prve telefone.
Kaj je novega?

Googlu skrbi
povzroča
TikTok

Nova pravila
za precej cenejši
Netflix?

Telefon bomo lahko
napolnili v pičlih
8 minutah

Pohitritev
WooCommerce
trgovine

IZJEMNI
PROGRAMI
ZA VAŠE TELO
SKOZI VSE
LETO ...

BOGATA PONUDBA
NEGOVALNIH
TRETMAJEV ...
VSAK DAN SI LAHKO
PRIVOŠČITE NEKAJ
NOVEGA.

PRI NAS JE VEDNO
SONČNO, PRIJETNO
IN RAVNO PRAV
HLADNO.
SUNNY STUDIO JE V
VSAKEM TRENUTKU
PRAVA IZBIRA.

S U N N Y S T U D I O

Sunny Studio,
Regentova cesta 37, 1000 Ljubljana - Dravlje
tel.: 01 513 44 44, fax.: 01 513 44 60,
email: sunny@siol.net, www.sunny.si
Pon - pet od 7.00 do 22.00. ure
Sobote, nedelje in prazniki od 9.00 do 21. ure.

FITNES, VODENE VADBE, SOLARIJ, MASAŽE,
KOZMETIČNE NEGE, PEDIKURA, MANIKURA,
DEPILACIJE, SAVNE, SPA, AJUR, ORIENT,
THALAXA, SUNNY SKY, SUNNY SHOP, M&S HAIR,
SUNNY CAFE ...
Razveselite svoje najbližje z nakupom darilnih bonov.

Lažna razširitev za brskalnik Chrome

Spletni brskalnik Google Chrome ima med vsemi spletnimi brskalniki daleč največ uporabnikov, saj je zelo preprost za uporabo, hiter, varen in zelo prilagodljiv. Ta namreč omogoča nameščanje razširitev, s katerimi lahko še dodatno izboljšamo uporabniško izkušnjo in poenostavimo vsakdanje brskanje po spletu.

Žal so razširitve priljubljene tudi med spletnimi kriminalci. Ti poskušajo uporabnike prepričati v namestitve razširitev, obogatenih z zlonamerno kodo. Prav to se je nedavno zgodilo pri eni od razširitev za spletni brskalnik Google Chrome. Spletni kriminalci so za slednjega pripravili lažno razširitev »Internet Download Manager«, ki si jo je žal namestilo kar 200 tisoč uporabnikov spletnega brskalnika Chrome.

Lažna razširitev »Internet Download Manager« je bila prisotna na uradnem portalu Chrome Web Store vsaj od junija 2019. Poskrbela je za odpiranje povezav do lažnih spletnih strani, spreminjala privzet spletni iskalnik, prikazovala uporabnikom okna za prenos raznih lažnih popravkov in še več.

Če ste tudi sami pomotoma namestili lažno razširitev »Internet Download Manager«, jo nemudoma odstranite. To lahko naredite s klikom na tri navpične pike desno zgoraj v brskalniku Chrome, izberete »Več orodij« ali v angleškem jeziku »More tools« ter kliknete na »Razširitve« oziroma »Extensions«. Lažno razširitev preprosto odstranite s klikom na gumb »Odstrani« oziroma »Remove«.

Težko pričakovani Honor 70

Podjetje Huawei je leta 2020 prodalo blagovno znamko Honor, zato so danes na telefonih Honor lahko nameščene Googlove mobilne aplikacije. Prvi pametni mobilni telefon, ki je imel prednameščene vse ključne Googlove mobilne aplikacije, je bil Honor 50, zdaj pa je prišel čas za novost, ki je opremljena s prodajno oznako Ho-

nor 70. Pametni mobilni telefon Honor 70 ponuja veliko. Opremljen je s 6,67-palčnim oziroma 16,9-centimetrskim zaslonom OLED ločljivosti FHD+ in frekvenca 120 hercev. V njem najdemo še osemjedrni mobilni procesor Snapdragon 778G+, osem gigabajtov sistemskega pomnilnika LPDDR5 in 128 gigabajtov oziroma 256 gigabajtov prostora za shranjevanje podatkov UFS 3.1. Dovolj dolgo avtonomijo delovanja novemu pametnemu mobilnemu telefonu Honor 70 zagotavlja baterija kapacitete 4.800 miliamper ur. Glavna kamera ponuja ločljivost 54 milijonov točk.

Za hitro polnjenje vgrajene baterije je na voljo polnilec moči 66 vatov. Na vgrajenem pomnilniku pa je nameščen mobilni operacijski sistem Magic UI 6.1, ki temelji na sistemu Android 12. Novost ni pretirano draga. Pri slovenskih prodajalcih bodo uporabniki lahko novi Honor telefon kupili po priporočeni ceni 599 evrov (različica 8GB/128GB).

Še boljša kultna miška Razer DeathAdder

Podjetje Razer je nedavno predstavilo nekoliko posodobljeno različico legendarne računalniške miške DeathAdder. Ta družina računalniških mišk je bila sicer predstavljena že davnega leta 2006, a je še danes ena izmed najbolj prodajanih. Nova Razer DeathAdder V3 Pro pa se bo lahko pohvalila z modernejšo strojno opremo in nekoliko spremenjeno, bolj ergonomsko obliko. Računalniška miška Razer DeathAdder V3 Pro je opremljena s sprejemnikom HyperSpeed Wireless Dongle. Frekvenca osveževanja znaša neverjetnih 4.000 hercev. To pomeni, da se osveževanje izvede na vsake 0,25 milisekunde, kar zagotavlja izjemno odzivnost računalniške miške. To pa je pri igranju zahtevnejših iger za profesionalne igračarje ključnega pomena.

Profesionalna računalniška miška Razer DeathAdder V3 Pro ima vgrajene baterije, ki jih polni preko vmesnika USB-C. Slednjega lahko upo-

rabimo tudi za žično povezavo miške z računalnikom. Piko na i pa dodajo še optično tipalo ločljivosti 30.000 slikovnih točk in napredne tehnologije Smart Tracking, Motion Sync in Asymmetric Cut-off. Brez dvoma gre za odlično miško, temu pa je primerna tudi cena. Za nakup računalniške miške Razer DeathAdder V3 Pro bo namreč treba odšteti kar okoli 160 evrov.

Vrhunski zaslon LG za najzahtevnejše ljubitelje iger

Frekvenca osveževanja računalniškega zaslona nesporno vpliva na igralne sposobnosti igračarja. Večja kot je frekvenca osveževanja zaslona in manjši kot je zakasnitveni čas, boljši je izid pri igranju računalniških iger, predvsem streljačin. To je tudi glavni razlog, zakaj so se tudi pri podjetju LG odločili za pripravo, po mnenju mnogih, enega izmed najboljših računalniških zaslonov OLED za igranje sodobnih računalniških iger.

Podjetje LG je za ljubitelje iger pripravilo zaslon s prodajno oznako LG 45GR95QE. Novost se ponša s kar 45-palčno oziroma 114-centimetrsko diagonalo in frekvenco osveževanja do 240 hercev. Razmerje stranic pričakovano znaša 21 proti 9, medtem ko ločljivost izrisa slik znaša 3.440 x 1.440 slikovnih točk (WQHD). Poleg tega zaslon ponuja še vrhunsko obliko, kakovostno matriko in inovativno tehnologijo za prikazovanje slik.

Računalniški zaslon LG 45GR95QE podpira še standard HDR10 in izris slik preko vmesnika HDMI 2.1. Ker je zaslon ukrivljen, nudi še več užitek. Trenutno še ni znano, koliko bo zanj treba odšteti, zagotovo pa novost ne bo poceni.

Satelitski internet Starlink tudi za pametne telefone?

Podjetje SpaceX že dalj časa ponuja globalno satelitsko omrežje Starlink, ki omogoča hiter in zanesljiv dostop do svetovnega spleta s prav vsakega kotička sveta. Satelitski internet SpaceX Starlink se v praksi že zdaj obnese več kot odlično. Hitrosti prenosa podatkov se namreč gibljejo med približno 50 in nekaj več kot 150 megabitov na sekundo, zakasnitveni čas pa znaša med 20 in 40 milisekundami.

Pred kratkim pa je Starlink dosegel še en pomemben mejnik. Ta je namreč na voljo v 32 državah po svetu, vključno s Slovenijo. To je velika pridobitev predvsem za tiste uporabnike, ki živijo na območjih, kjer stacionarni internet ni na voljo. Poleg tega je praktičen tudi za tiste, ki imajo sicer dostop do interneta, a je ta izjemno počasen. Kmalu pa bo satelitski internet Starlink na voljo tudi za uporabnike storitev mobilne telefonije.

Podjetje SpaceX bo satelitski internet ponudilo uporabnikom storitev mobilne telefonije skupaj s podjetjem T-Mobile. Sprva bo šlo za internet, ki bo namenjen uporabi v primeru, ko običajen mobilni internet ne bo na voljo. Satelitski inter-

net bo uporabnikom mobilne telefonije omogočal prenos podatkov s hitrostjo od 2 do 4 megabitov na sekundo. Novost bo poskusno sprva na voljo na ozemlju Združenih držav Amerike, Portorika in nekaterih drugih državah, kasneje ga lahko pričakujemo tudi v Evropi. Prva preizkušanja novosti se bodo pričela ob koncu prihodnjega leta.

HP z zmogljivim namiznim računalnikom vse-v-enem

Podjetje HP je pred kratkim dokazalo, da mu inovativnosti na področju računalnikov vse-v-enem nikakor ne manjka, saj je pripravilo osebni računalnik, ki izstopa iz povprečja. Glavni adut novega HP 34" All-in-One Desktop PC se skriva v zmogljivi strojni opre. Novost se ponaša tako z zmogljivim Intelovim procesorjem Core i9-12900 kot z grafično kartico Nvidia GeForce RTX 3060.

Pri osebнем računalniku HP 34" All-in-One Desktop PC ne gre spregledati niti preostale strojne opreme. Ta namreč obsega še do 128 gigabajtov systemskega pomnilnika DDR5-4800 in do štiri terabajte prostora za shranjevanje podatkov. Zaslون se ponaša s 86,4-centimetrsko oziroma 34-palčno diagonalo in ločljivostjo 5K. Poleg tega razmerje stranic pri kakovostnem zaslону znaša 21 proti 9. Kupec ima na voljo različ-

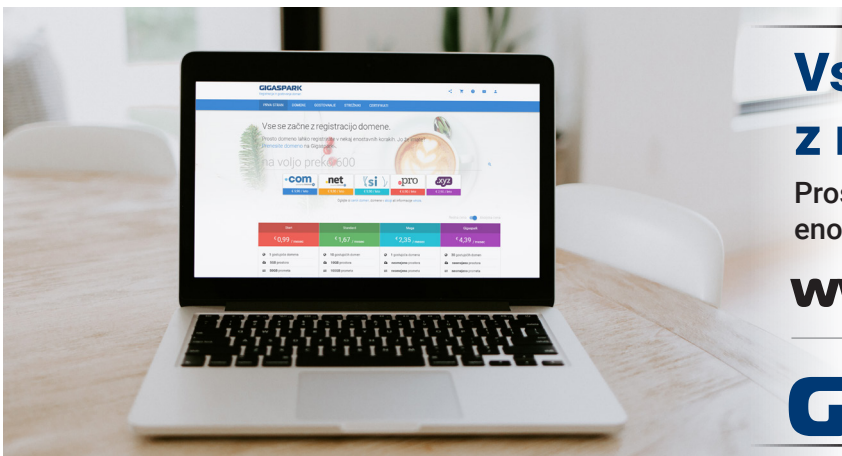
ne strojne konfiguracije. Kar se tiče procesorjev, ima na izbiro Intel Core i5-12500, Intel Core i7-12700 in Intel Core i9-12900. Pri grafičnih karticah lahko izbira med Nvidia GeForce RTX 3050 in GeForce 3060. Temu primerna pa je seveda tudi cena. Vstopna različica je namreč vrednotena na preračunanih 2.310 evrov.

Vse podrobnosti grafične kartice GeForce RTX 4080

Podjetje Nvidia se že dalj časa aktivno pripravlja na pričetek prodaje nove družine grafičnih kartic za najzahtevnejše ljubitelje računalniških iger. Gre za kartice družine GeForce RTX 4000, ki bodo temeljile na osnovi grafičnega jedra AD102, izdelanega s pomočjo 4-nanometriške tehnologije.

Med vsemi bo še posebej zanimiva Nvidia GeForce RTX 4080, ki bo namenjena najzahtevnej-

Vse se začne z registracijo domene.

Prosto domeno lahko registrirate v nekaj enostavnih korakih. Jo že imate?

www.gigaspark.com

GIGASPARK

šim, hkrati pa bo cenovno še vedno relativno dostopna. Zato ne preseneča, da so računalniški zanesenjaki nedavno objavili njene podrobnosti. Glede na spletne govorice naj bi grafična kartica Nvidia GeForce RTX 4080 temeljila na osnovi grafičnega jedra AD103-300-A1. Ta naj bi imela za preračunavanje grafičnih vsebin na voljo kar 9.728 grafičnih jeder. Opremljena bo še s 16 gigabajti grafičnega pomnilnika GDDR6X hitrosti 23 gigabitov na sekundo. Nvidia GeForce RTX 4080 naj bi pri polni obremenitvi porabila do 340 vatov električne moči. Če bo vse po sreči, bo na voljo že letos.

AOC z vrhunskim zaslonom za računalniške igre

Na trgu najdemo kar nekaj zanimivih zaslonov, namenjenih zahtevnejšim uporabnikom. Podjetje AOC in Porsche Design pa sta združili moči in

pripravili svojevrsten luksuzni primerek. Novost s prodajno oznako AGON PRO PD27S se ponaša z inovativno obliko, ki ne ostane neopažena, zato ne preseneča, da je zaslon prejel prestižni nagradi iF Design Award 2022 in Red Dot Award Product Design 2022.

Računalniški zaslon AOC Porsche Design AGON PRO PD27S se lahko pohvali s povprečno frekvenco osveževanja 165 hercev (170 hercev v načinu Overdrive). To sicer ne bi bilo nič posebnega, če se slike ne bi izrisovale z ločljivostjo kar 2.560 x 1.440 slikovnih točk. Prvi preizkusi so pokazali, da gre za izjemen 27-palčni oziroma 68,6-centimetrski zaslon za igre brez primere, ki se bo prikupil tudi najzahtevnejšim uporabnikom. Odzivni čas zaslona znaša zgolj milisekundo.

Napredni računalniški zaslon AOC Porsche Design AGON PRO PD27S je tudi prejemnik certifikata DisplayHDR 400 in podpira napredno možnost Adaptive Sync. Na njem najdemo še štiri vmesnike USB 3.2 in dva kakovostna zvočnika moči petih vatov. Karakteristikam primerna je tudi maloprodajna cena. Računalniški zaslon AOC Porsche Design AGON PRO PD27S je na prodaj za 499 evrov.

Gigabyte z najhitrejšim pogonom Solid State doslej

Gigabyte je pred časom ponudil v prodajo edinstven pogon Solid State z vmesnikom PCIe, ki podpira standard PCI Express 4.0. Gre za zelo zmogljiv pogon SSD AORUS XTREME Gen4 AIC, opremljen s krmilnikom Phison E18, pomnilniškimi elementi NAND Flash 3D TLC in celo z nači-

nom delovanja RAID, ki v praksi zagotavlja izjemne hitrosti zapisovanja in branja podatkov – precej večje, kot smo jih sicer vajeni.

Nedavno pa naj bi podjetje Gigabyte presenutilo s povsem prenovljenim pogonom Solid State, ki nudi podporo za precej hitrejši podatkovni vmesnik PCIe 5.0. Gre za izdelek Gigabyte Aorus Gen5 AIC, v katerega lahko vstavimo do štiri pogone Solid State M.2-2280 SSD z vmesnikom PCIe 5.0 x4. Skupna kapaciteta novosti lahko znaša do 16 terabajtov, hitrost prenosa pa lahko doseže do 60 gigabajtov na sekundo. Novi pogon je seveda pisan na kožo osnovnim ploščam, ki bodo združljive s procesorji AMD Ryzen 7000 in Intel 13. generacije, že danes pa bi ga lahko uporabljali lastniki procesorjev Intel 12. generacije.

Hitro delovanje pogona Gigabyte Aorus Gen5 AIC seveda pomeni veliko odvečne toplote. Zato ne preseneča, da je novost opremljena tako s hladilnim telesom kot z zmogljivim ventilatorjem in bolj kot ne spominja na grafično kartico. Čeprav maloprodajna cena še ni bila razkrita, zagotovo ne bo nizka. Poleg tega je bolj malo uporabnikov, ki bi dejansko potrebovali hitrost prenosa 60 gigabajtov na sekundo.

VS AK DAN NOVA PROSTA DELOVNA MESTA NA MOJEDELO.COM

**INŽENIR ZA
AVTOMATIZIRANO
TESTIRANJE**

Endava d. o. o.
M/Ž

**TEHNIČNI VODJA ZA
RAZVOJ PROGRAMSKE
OPREME**

Cosylab d. d.
M/Ž

**SENIOR INŽENIR ZA
TESTIRANJE VGRAJENE
PROGRAMSKE OPREME**

RLS merilna tehnika d. o. o.
M/Ž

**PODPORNI INŽENIR
PROGRAMSKE OPREME**

Etrtel d. o. o.
M/Ž

**PHP RAZVOJ, SISTEMEC
IN PODPORA**

Kitio Internacional, d. o. o.
M/Ž

**FRONT IN BACK END
RAZVIJALEC**

Kolektor Orodjarna d. o. o.
M/Ž

UREDITE SI KARIERNI PROFIL IN SE PREDSTAVITE VEČ KOT 26.000 PODJETJEM

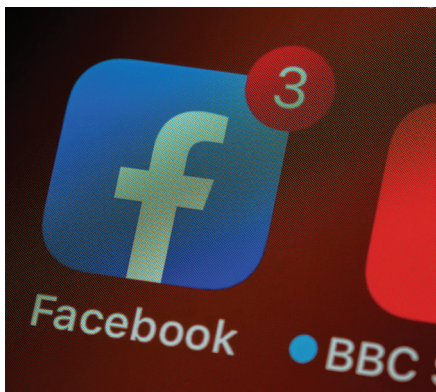
Kvaliteten CV je za delodajalca ključen faktor pri izboru primerne kandidata.

Ustvarite svoj CV s pomočjo MojeDelo.com vmesnika, ki vam bo pomagal pripraviti profesionalen in kvalitetno izdelan življenjepis.

Facebook z vsemi uporabniki delil objave slavnih

Na družbenem omrežju Facebook smo bili 24. avgusta dopoldan priča nenavadni situaciji, v kateri so uporabniki na svojih časovnicah opazili nenavadno veliko naključnih objav in oznak dejavnosti profilov slavnih. O napaki je poročalo ogromno število uporabnikov, ki so imeli isto težavo. Njihov glavni "news feed" je bil dobesedno preplavljen z objavami slavnih, kot so Lady Gaga, Nirvana in The Beatles. Po treh urah kaosa je bila težava oz. hrošč, ki se je prikadel na Facebook, odpravljen.

Uporabniki so hitro izkoristili napako in zvezdnikom pošiljali vsa mogoča sporočila, za katera so vedeli, da jih bo omrežje delilo daleč naokoli. Ena od bolj viralnih slik, ki smo jo opazili na različnih profilih, je bila slika puranjega sendviča z napisom: "Če vidite tole, delite to z drugimi slavnimi, naj puranji sendvič potuje naprej." Zdi se, da so vsi, ki sledijo dotični slavni osebi, vide-

li sliko v svojem "news feedu". Drugi uporabniki so to situacijo izkoristili tako, da so pošiljali neželene povezave na različne spletne strani ali promovirali projekte kriptovalut. Čeprav se ni zdelo, da gre za izpad v tradicionalnem smislu, so uporabniki uporabili DownteDetector in po-

ročali o težavah, ki so se začele malo pred 2. uro jutraj po srednjeevropskem času. Kljub vsemu Metina (podjetje, ki ima v lasti Facebook) nadzorna plošča stanja v tem obdobju ni zaznala nobenih težav.

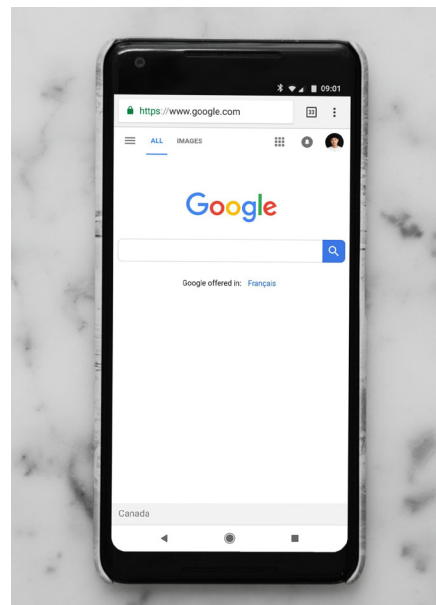
Googlu skrbi povzroča TikTok

Nove posodobitve naj bi pomagale zmanjšati število neakakovostnih iskalnih rezultatov. Nadejamo se lahko kvalitetnejših spletnih izobraževalnih gradiv, vsebin povezanih z umetnostjo in zabavo, nakupovanjem ter vsebin, povezanih s tehnologijo.

Google je napovedal, da bo v naslednjih nekaj tednih uvedel nove posodobitve iskalnika, s katerimi bo uporabnikom olajšal iskanje visokokakovostnih vsebin. Z novimi izboljšavami razvrščanja se bo zmanjšala količina neakakovostne ali neoriginalne vsebine, ki se zdaj v rezultatih iskanja uvršča (pre)visoko. Google pravi, da bo posodobitev usmerjena predvsem na vsebine, ki so bile ustvarjene za uvrščanje v iskalnikih (tako imenovane vsebine "SEO-first"), in ne na vsebine, namenjene predvsem uporabniku.

Testi podjetja so pokazali, da bo posodobitev izboljšala rezultate, ki jih uporabniki najdejo pri iskanju vsebin, kot so spletna izobraževalna gradiva, umetnost in zabava, nakupovanje ter vsebine, povezane s tehnologijo.

Nove posodobitve naj bi torej pomagale zmanjšati število neakakovostnih rezultatov spletnih mest, ki so se naučila izigravati sistem z vsebino, optimizirano za visoko uvrstitev v rezultatih iskanja. Google pravi, da naj bi uporabniki v rezultatih iskanja začeli pogosteje opaziti vsebine, ki so dejansko uporabne. Google je pred kratkim tudi priznal, da veljavo njihovega iskalnika zmanjšuje TikTok. Višji podpredsednik Prabhakar Raghavan, ki vodi Googlovo organizacijo za znanje in informacije, je pred kratkim ugotovil, da mlajši

uporabniki za iskanje pogosto uporabljajo aplikacije, kot sta Instagram in TikTok, in ne iskalnika Google ali aplikacije Maps. Raghavan je na primer dejal, da skoraj 40 odstotkov mladih pri iskanju kraja, kjer bi lahko jedli, obišče TikTok ali Instagram. Zdi se, da želi po drugi strani tudi TikTok to izkoristiti, saj testira novo funkcijo, ki izboljšuje iskanje kratkih videoposnetkov, prav zato pa je za Google pomembno, da si prizadeva izboljšati svoj iskalnik. S prihodnjimi izboljšavami razvrščanja želi Google ponovno pridobiti zaupanje uporabnikov.

Poleg napovedi izboljšav razvrščanja rezultatov iskanja je Google sporočil, da bo v prihodnjih tednih uvedel posodobitev, ki bo olajšala iskanje visokokakovostnih in izvirnih mnenj. Podjetje je ta izziv začelo reševati že lani, ko je uvedlo vrsto posodobitev, namenjenih prikazovanju koristnejših in bolj poglobljenih mnenj v rezultatih iskanja, prihodnje posodobitve pa bodo ta prizadevanja še nadgradile.

Videoposnetki recenzij izdelkov so pomemben del storitve TikTok, zato ni presenetljivo, da želi Google z rezultati iskanja prikazati kakovostnej-

PRIDOBITE POTRDILO

POSTANITE
NADZORNIK!

1.-15. junij 2022

Planet GV, Ljubljana

→ www.postaninadzornik.si

še preglede. S tem bi si zagotovil, da ljudje recenzije iščejo pri njem, ne pa na družbenih omrežjih, kot je TikTok. Če bo Google uporabnikom na prvi strani rezultatov iskanja prikazoval kakovostne ocene, bodo ljudje morda manj pogosto ocene iskali v TikToku.

Google je pred kratkim sporočil, da si prizadeva tudi za izboljšanje prikazanih izrezkov. To so majhni rezultati, ki jih iskalnik pri številnih iskanjih združi in prikaže na vrhu strani. Prejšnji teden je podjetje sporočilo, da uvaja posodobitev, ki bo izboljšala odgovore, prikazane v teh informacijskih oknih. Po Googlovih besedah nov model umetne inteligence, imenovan "večopravilni enotni model", sistemu za razvrščanje iskanj omogoča, da na nek način preverja svoje delo. Model umetne inteligence to doseže z navzkrižnim primerjanjem zgornjega krepko označenega dela besedila v rezultatih iskanja z uveljavljenimi visokokakovostnimi rezultati iskanja.

Nova pravila za precej cenejši Netflix?

Na spletu se vse več piše o prihajajoči naročnini na Netflix, s katero podjetje želi osvežiti svojo

ponudbo. Gre za posebno obliko naročniškega paketa oziroma za cenovno ugodnejšo različico. V zameno za nižjo ceno se bodo uporabniku med predvajanjem video vsebin prikazovali oglasi, ki pa po besedah podjetja "naj ne bi bili pretirano moteči".

Najcenejša naročnina na Netflix trenutno znaša 7,99 evra, z uvedbo oglasov pa naj bi bil znesek bistveno nižji. Trenutno še ni znano, kdaj bo nova storitev na voljo, v katerih državah bo dostopna in koliko bo zanjo treba dejansko odšteti. Govori se o približno treh evrih mesečne naročnine, čeprav podjetje Netflix o tem javno še ni spregovorilo. Cenejši Netflix bo imel še nekaj omejitev. Izpostaviti gre predvsem omejitev prenosa videoposnetkov na napravo. Če gre verjeti spletnim govoricam, uporabniki ne bodo mogli gledati vsebin, če ne bodo priključeni na

svetovni splet. Bo pa Netflix postavil določene omejitve glede oglasov, ki bodo gledalcem zagotovo všeč. Kot kaže, ne bo predvajal reklamnih oglasov med predvajanjem svojih vsebin, ko bodo le-te javnosti na voljo prvič. S tem bo Netflix ohranil visoka pričakovanja svojih strank. Poleg tega se oglasi ne bodo predvajali med programi za najmlajše. Če bo tako tudi v praksi, smo prepričani, da bo nova storitev brez težav prepričala mnoge uporabnike.

Kompakten računalnik za zahtevnejše brez aktivnega hlajenja

Miniaturni računalniki za delo in zabavo znajo biti dolgočasni in so pogosto zaradi omejenih dimenzij relativno počasni. To pa nikakor ne drži za miniaturni računalnik Mele QuieterHD3. Novost namreč poganja relativno zmogljiv Intelov procesor Celeron N5105. To pomeni, da kompaktni računalniški sistem lahko uporabimo v vlogi zasebnega strežnika, kot domači osebni računalnik ali kot predvajalnik večpredstavnostnih vsebin v ločljivosti 4K. Za nameček je novost opremljena še s pasivnim hladilnim sistemom. To pomeni, da je pri delovanju povsem tiha.

Predlogi za unovčenje Digitalnega Bona 22.

Kompleti

- Tipkovnice
- Miške
- Slušalke
- Web kamere

Računalniki
Prenosniki
Monitorji
Tiskalniki
Tablice

E-misija d.o.o., Ljubljanska cesta 21d, 1241 Kamnik, tel.: 01 830 35 32

MEGA.
www.mega.je

Za več
obiščite spletno stran

Kompaktni osebni računalnik Mele QuieterHD3 meri zgolj 19,8 x 14,7 x 4,3 centimetra. Ker je opremljen z Intelovim procesorjem Celeron N5105 z vgrajeno grafično kartico UHD, lahko nanj priključimo kar tri zaslone, vključno z zasloni 4K. Čeprav novost ne bo kos najsodobnejšim računalniškim igram, jo bomo lahko brez težav uporabljali na primer v vlogi domačega kina. Poleg tega se bo odlično obnesla tudi za opravljanje enostavnejših opravil.

Miniaturni računalnik Mele QuieterHD3 lahko opremimo še s 16 gigabajti sistemskega pomnilnika in 512 gigabajti prostora za shranjevanje podatkov. Dodamo lahko dva pogona Solid State z vmesnikom M.2 2280 ali enega z 2,5-palčnim ohišjem. Podpira tudi brezžični povezavi WiFi 6 in Bluetooth 5.2. Miniaturni računalnik Mele QuieterHD3 na srečo ni pretirano drag. V spletni prodajalni Amazon je na voljo že za preračunanih 310 evrov.

Apple prvi s 3-nanometrskimi procesorji?

Nanometer (nm) je merska enota, enaka milijoninki metra. Uporablja se kot lestvica za gradnjo drobnih, zapletenih in atomskih računalnikov ter elektronskih komponent – zlasti na področju procesorjev. Medtem ko na trgu danes najdemo le peščico elektronskih komponent, izdelanih s pomočjo 4-nanometrsk tehnologije, bo podjetje Apple to kmalu izboljšalo. Govorice namreč

nakazujejo na to, da naj bi podjetje Apple za izdelavo prihajajočih procesorjev Apple Silicon M2 Pro in M2 Max uporabilo 3-nanometrsko tehnologijo. Tehnologijo za omejeni podvig mu bo zagotovilo podjetje TSMC. Nova procesorja naj bi bila na voljo še pred koncem letošnjega leta. Prvi računalnik, opremljen z njima, bo Apple MacBook Pro.

Na spletu se šušlja, da naj bi bila nova procesorja Apple M2 opremljena z večjim številom procesorskih jeder. Poleg tega naj bi imela več jeder

za preračunavanje podatkov. To bo pomenilo večjo zmogljivost ob manjši porabi električne energije. Več informacij o novih procesorjih Apple M2 Pro in M2 Max naj bi bilo znanih še pred koncem jeseni.

Prestižni Galaxy Z Fold4 za 11.570 evrov

V začetku avgusta je Samsung razkril že četrto generacijo zložitljivih pametnih telefonov. Galaxy Z Fold4 je ob izidu potrdil dejstvo, da ostaja na čelu tega segmenta mobilnih naprav. Vsebinsko prikazuje na 19,3-centimetrskem oziroma 7,6-palčnem glavnem zaslonu frekvence 120 hercev. Poleg tega Galaxy Z Fold4 posname osupljive fotografije in videoposnetke z nadgrajenim širokim objektivom s 50 milijoni točk in

objektivom s 30-kratno povečavo. Poganja ga najnovejša mobilna platforma Snapdragon 8+ Gen 1. Vstopna različica pametnega mobilnega telefona Samsung Galaxy Z Fold4 je naprodaj za okoli 1.700 evrov, za najzmogljivejšo s terabajtom prostora na pomnilniku pa je treba odšteti več kot 2.000 evrov. Če se vam novi Samsung Galaxy Z Fold4 morda ne zdi dovolj »prestižen«, si lahko omislite nakup različice novinca, ki ga je pripravilo podjetje Caviar. To je pametni mobilni telefon pričakovano odelo v prestižne materiale, temu primerna pa je tudi cena.

Cena vstopne različice prestižnega pametnega telefona Samsung Galaxy Z Fold4 z 256 gigabajti prostora za podatke je postavljena na 9.570 evrov. Skupno je na voljo le 99 primerkov tovrstnih telefonov, opremljenih z usnjem in titanom. Precej bolj prestižna različica pa je opremljena s 24-karatnim zlatom, titanom in celo s koščkom meteorita. Skupno je naprodaj le 29 primerkov. Za 256-gigabajtno različico bo treba odšteti 11.130 evrov, za različico s 512 gigabajti vgrajenega prostora pa 11.570 evrov.

Brutalno mišičast električni avtomobil Charger Daytona SRT

Dve izmed zanimivih lastnosti električnega avtomobila Dodge sta kljub električnemu po-

Spletno gostovanje

+

brezplačna domena

23,80 EUR/leto

50GB SSD prostora
NEOMEJENO: mail, baze, promet...

WWW.WEBICOM.NET

Z VAMI ŽE 20 LET

gonu brutalen zvok, ki prihaja izpod pokrova avtomobila, in večstopenjski menjalnik. Ameriški proizvajalec avtomobilov Dodge je razkril koncept električnega avtomobila, ki je nastal na osnovi njihovega legendarnega Chargerja. Podjetje ga predstavlja kot »prihodnost elektrificiranih mišic«.

Visokozmogljivo električno vozilo, ki so ga poimenovali Charger Daytona SRT, so pred kratkim razkrili v Michiganu v ZDA. Pogonski sistem Ban-shee dviguje vrhunec zmogljivosti v primerjavi z ostalimi linijami. Pogonski sklop so združili s štirikolesnim pogonom, kar pomeni, da so v avtomobilu Charger Daytona SRT prebudili zver.

Edino, kar za zdaj pogrešamo, so ključne lastnosti, ki bi nam kaj več povedale o moči in zmogljivostih samega avtomobila. Koncept je navdihnil Charger Daytona, ki je leta 1970 kot prvi na dirki serije Nascar presegel hitrost 200 km/h. Po neuradnih podatkih naj bi imel avtomobil več kot 700 konjskih moči, poganjala bi ga 2 elektromotorja, njegov doseg pa naj bi bil precej optimističnih 800 kilometrov. Charger Daytona SRT je

zanimiv, saj (koncept) vključuje več novih tehnologij, ki jih običajni električni avtomobili ne poznajo. Odlikuje ga večstopenjski menjalnik z elektromehanskim prestavljanjem in gumb »Powershot« za hitro pospeševanje. In pozor! Pri podjetju Dodge pravijo še, da bo avtomobil opremljen s posebnim sistemom, ki kljub temu da avto poganja električni motor, oddaja 126 dB hrupa – to je brnenje, ki je tako glasno, kot ga premore Dodge Charger SRT Hellcat s 787 konjskimi močmi. Sistem je sestavljen iz ojačevalnika in posebne komore, ki sta nameščena v zadnjem delu avtomobila. Dizajn je značilen za Chargerja z aerodinamičnimi popravki karoserije. Poudarjene ima vstopne odprtine iz ogljikovih vlaken in po vsej širini osvetljeno sprednjo masko, ki jo krasi logotip. Ta se vrača iz daljnega leta 1976.

V notranjosti je pečat pustila moderna tehnologija. Kokpit je opremljen z 12,3-palčnim (31,24-centimetrskim) zaslonom in 16-palčno (40,64-centimetrsko) ukrivljeno instrumentalno ploščo. Na voljo sta tudi 8,3-palčni (21,08-centimetrski) »he-

ad-up« zaslon in ambientalna osvetlitev. Pri avtomobilu so kljub njegovemu nesporno športnemu značaju poskrbeli za to, da je tako hiter kot tudi praktičen. V ta namen so zadnji sedeži zložljivi, kar omogoča več prostora za prtljago, kot ga je bilo v katerem koli prejšnjem Chargerju.

Google Workspace Individual na voljo tudi v Evropi

Po vsej verjetnosti ste že slišali za Google Workspace. Gre za nabor Googleovih spletnih orodij za pisarno. S storitvijo Google Workspace lahko pridobite profesionalen e-poštni naslov, tako da uporabite ime domene vašega podjetja, kot je osebnoime@imepodjetja. Vaše podjetje bo imelo tudi dostop do Googleovih digitalnih orodij, kot so spletna shramba, koledarji v skupni rabi in videokonference, s katerimi je sodelovanje znotraj ekipe preprosto in pregledno.

Medtem ko je Google Workspace namenjen večjim podjetjem, je Google Workspace Individual primeren za samostojne podjetnike. Dosegljiv v evropskem prostoru ni bil na voljo, a tudi to se spreminja. Novost lahko zdaj uporabljajo v Franciji, Italiji, Švici, Španiji in v Združenem Kraljestvu. Kmalu pa se lahko nadejamo, da bo na voljo tudi uporabnikom v ostalih evropskih državah. Storitve Google Workspace Individual med drugim omogoča neposredno naganje videoposnetkov na portal YouTube iz spletne klepetalnice Google Meet ter možnost pošiljanja oglasne elektronske pošte do 1.500 naslovnikom. Poleg tega uporabnikom omogoča tudi enostavnejše upravljanje z elektronskim koledarjem Google Calendar. Seveda pa so na

OBNOVLJENI RAČUNALNIKI PRIHRANI DENAR IN POSKRBI ZA OKOLJE

Obnovljeni izdelki so nerabljeni!

Obnovljeni računalniki so dejansko tisti, ki so bili **vrnjeni zaradi neprodane zaloge, razstavnih eksponatov, včasih se pri izdelku poškoduje samo embalaža** (takega izdelka pa kot novega ni več mogoče prodati). Vsi izdelki so pregledani in testirani. Izdelki imajo

garancijo in zanje veljajo enaki pogoji kot za nove izdelke.

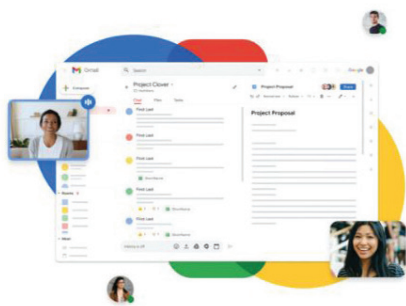
Večina ljudi meni, da so obnovljeni računalniki slabše kakovosti, vendar temu ni tako. Dejansko imajo obnovljeni računalniki **nižjo ceno in enako kvaliteto!**

www.refurb.si

info@refurb.si

051 201 740

voljo še preostala orodja, ki so del paketa Google Workspace, le da so prilagojena posamičnim uporabnikom.

Mesečna naročnina na Google Workspace Individual ni pretirano draga, postavljena je na 8,99 evra. Poleg tega je storitev mogoče brezplačno preizkusiti za obdobje 14 dni.

Legion Phone Y70: telefon, namenjen mobilnim igrarjem

Razvoj mobilnih iger v zadnjih nekaj letih poteka v smeri izboljšav grafike in popolnejših doživetij. Če se torej občasno radi razvedrite z mobilnimi igrami in iščete pametni telefon, ki vam bo v tej vlogi odlično služil, je podjetje Lenovo popravilo nadvse zanimiv primerek družine Legion. Pametni mobilni telefon Legion Y70 je trenutno na prodaj le na Kitajskem, kmalu pa bo na voljo tudi drugod. Lenovo Legion Y70 temelji na osnovi najnovejšega mobilnega procesorja Qualcomm Snapdragon 8+ Gen 1. Poleg tega je opremljen z zaslonom AMOLED s 6,67-palčno oziroma 16,9-centimetrsko diagonalo, ločljivostjo FHD+ in povprečno frekvenco osveževanja

144 hercev. Zagotovljeno ima polno podporo za HDR10+, največja svetilnost pa je 1.000 lumnov. Na voljo ima 8, 12 oziroma 16 gigabajtov sistemskega pomnilnika (odvisno od različice) in do 512 gigabajtov prostora za shranjevanje podatkov. Za zajem kakovostnih posnetkov je opremljen z digitalnim fotoaparatom ločljivo 50 milijonov slikovnih točk. Poleg glavnega ima še dva fotoaparata.

Lenovo Legion Y70 ima še eno posebnost – šest fizičnih gumbov za lažje igranje. Ne gre spregledati niti zmogljive baterije kapacitete 5.100 mili-

amper ur s sistemom hitrega polnjenja moči 68 vatov. Piko na i doda mobilni operacijski sistem Android 12 z vmesnikom ZUI 14. Podpira tudi hitro mobilno omrežje 5G. Maloprodajne cene pametnega mobilnega telefona Lenovo Legion Y70 na Kitajskem: 8 GB RAM / 128 GB prostora za shranjevanje – preračunanih 430 evrov; 12 GB RAM / 256 GB prostora za shranjevanje – preračunanih 490 evrov; 16 GB RAM / 512 GB prostora za shranjevanje – preračunanih 620 evrov.

Corsair Voyager a1600: nora zmogljivost, nora cena

Ljubitelji računalniških iger imajo radi zmogljive namizne stroje, po možnosti si jih sestavijo sami

in se z njimi bolj ali manj uspešno lotevajo nasprotnikov. So pa tudi gamerji, ki prisegajo na prenosnike. Zato ne preseneča, da so pri podjetju Corsair zanje pripravili izjemno zmogljiv prenosni računalnik.

Corsair Voyager a1600 je opremljen bodisi s procesorjem AMD Ryzen 9 6900HS (zmogljivejša različica) bodisi s procesorjem AMD Ryzen 7 6800HS (cenejša različica) in zmogljivo mobilno grafično kartico AMD Radeon RX 6800M. Tu najdemo še hitre sistemske pomnilnike Corsair Vengeance DDR5 kapacitete 16 gigabajtov in terabajtni pogon Solid State s hitrim podatkovnim vodilom PCI Express 4.0. Zato bo vse delovalo brez kakršnih koli težav. Piko na i pri prenosnem računalniku Corsair Voyager a1600 doda zaslon s 16-palčno oziroma 40,6-centimetrsko diagonalo in ločljivostjo 2.560 x 1.600 slikovnih točk. Frekvenca osveževanja znaša 240 hercev. Ker je prisotna tudi tehnologija AMD FreeSync Premium, bo slika prikazana v najvišji kakovosti. Opremljen je še z bogato paleto priključkov in tipkovnico s tipkami Cherry MX. Prenosnik Corsair Voyager a1600 seveda ne bo poceni. Vstopna različica s

procesorjem AMD Ryzen 7 6800HS je namreč vrednotena kar na 3.300 evrov. Za zmogljivejšo različico s procesorjem AMD Ryzen 9 6900HS pa je treba odšteti kar 3.700 evrov.

21. FESTIVAL ZA tretje ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

Brezplačne delavnice in meritve

Kulturne točke na odru

Program za vse generacije

Nasveti in sejemska ponudba

Vsi smo ena generacija!

Največji dogodek za starejše v Evropi!

27.–29.9.2022
Cankarjev dom, Ljubljana

od 9. do 18. ure
VSTOP PROST!

f3zo.si

Apple razpisal nagrado v vrednosti dveh milijonov dolarjev

Apple je pred kratkim razkril nov način zaklepanja Lockdown Mode, ki bo proti koncu letošnjega leta na voljo z operacijskim sistemom iOS 16. Lockdown Mode je namenjen uporabnikom, ki so pogostejše tarče vdorov. Z novo zaščito naj bi iPhoni postali najbolj varne naprave na trgu.

Svoje besede so podprli tudi z dejanji. Razpisali so nagrade v vrednosti do dveh milijonov dolarjev za posameznike, ki jim bo morebiti uspelo zaobiti njihovo novo zaščito.

»Apple izdeluje najbolj varne mobilne naprave na trgu,« je v izjavi dejal Ivan Krstić, vodja varnostnega inženiringa in arhitekture pri Applu. »Lockdown Mode je revolucionarna zmogljivost, ki odraža našo neomajno predanost zaščiti uporabnikov tudi pred najredkejšimi, najbolj sofisticiranimi napadi.«

Lockdown Mode vključuje:

- SMS: predogled povezav onemogočen.
- SMS: priloge so blokirane, fotografije so izjemne.
- Splet: nekatere Javascript funkcije so onemogočene, razen če ste na zaupanja vrednem

mestu, katerega izrecno navedete v nastavitvah.

- Facetime: blokiranje dohodnih klicev iz neznanih virov.
- Žične povezave: blokirane, ko je vaš iPhone zaklenjen.
- Konfiguracijski profili (šola, služba ...) in upravljanje naprav: ni mogoče namestiti.

Applov nov način zaklepanja je namenjen osebam, ki se redno srečujejo s poskusi vdorov, phishing sporočili in ostalimi ciljno usmerjenimi napadi. To vključuje svetovne voditelje, direktorje korporacij, znane osebnosti, novinarje, vplivneže,

aktiviste in podobno. Istočasno bo Apple prispeval 10 milijonov dolarjev »za podporo organizacijam, ki preiskujejo, razkrivajo in preprečujejo ciljne kibernetične napade.« Apple bo doniral tudi vso odškodnino, ki jo bo dobil ob morebitni sodni zmagi proti skupini NSO, znani kibernetični obveščevalni in varnostni skupini, ki izdeluje vohunsko programsko opremo, kot je na primer Pegasus. »Globalna trgovina z vohunsko programsko opremo je namenjena zagovornikom človekovih pravic, novinarjem in disidentom; spodbuja nasilje, krepi avtoritarizem in podpira politično represijo,« je dejala Lori McGlinchey, direktorica Fordovega programa za tehnologijo in družbo. Fordova fundacija je prav tako naslov, kamor bo romalo 10 milijonov dolarjev Appleove donacije.

Lockdown Mode bo na voljo v iOS 16, iPadOS 16 in MacOS Ventura.

Qualcomm obljublja še uporabnejše pametne ure

Pametne ure so že pred časom postale pravi hit. Z njihovo pomočjo si lažje organiziramo dan, sle-

ZEIDES/19.10.2022

#6 mednarodna konferenca o e-identifikaciji in e-storitvah zaupanja

Kongresni center Brdo pri Kranju

Zakaj se udeležiti ZEIDES 2022?

Osvetlili bomo najnovejše rešitve in storitve avtentikacije posameznika pri dostopu do spletnih in nespletnih storitev ter storitve e-podpisovanja in druge storitve zaupanja na daljavo ter jih povezali z izzivi digitalizacije družbe, novimi tehnologijami in varnostnimi tveganji.

Predstavljene bodo teme:

- ▶ ozaveščanje in opolnomočenje ponudnikov in uporabnikov e-storitev za življenje in delo v okoliščinah pospešene digitalizacije;
- ▶ močna avtentikacija uporabnikov - uporabniška izkušnja vs. varnost;
- ▶ obvladovanje novih tveganj za varstvo zasebnosti;
- ▶ določitev normativnega okvira evropske digitalne identitete in evropska denarnica za digitalno identiteto, ki jih bodo začele države članice izdajati predvidoma leta 2024;
- ▶ demo projekt digitalne denarnice v izvedbi Rekono, Netis ter Univerze v Mariboru;
- ▶ pričakovanja glede možnosti in učinkov, ki jih v elektronsko poslovanje prinaša nova osebna izkaznica;
- ▶ uporaba biometrije za avtentikacijo fizičnih oseb v okviru pravil ZVOP-2; in
- ▶ elektronsko podpisovanje pogodb.

Program in prijavi obrazec najdete na www.zeides.si in <https://zeides.palsit.com/>.

dimo neštetim dogodkom in beležimo svoje aktivnosti. Ker naj bi se povpraševanje po tovrstnih izdelkih kmalu še povečalo, ne preseneča, da je podjetje Qualcomm zanje pripravilo svojvrsten mobilni procesor. Gre za mobilni procesor Snapdragon W5+ Gen 1, ki je izdelan s pomočjo najnovejše 4-nanometrsk tehnologije. Procesorju je uspel izjemen preskok v primerjavi z obstoječim procesorjem Qualcomm 4100+ iz leta 2020, ki je bil izdelan s pomočjo "zastarele" 12-nanometrsk tehnologije. Mobilni procesor Qualcomm Snapdragon W5+ Gen 1 je opremljen z zmogljivim grafičnim jedrom Adreno 702 in podpira sistemske pomnilnike do frekvence 2.133 megaherccev. Za preračunavanje podatkov pa ima novost na voljo štiri procesorske sredice ARM Cortex-A53. Tu je na voljo še pomožni procesor W1 AON, ki je izdelan s pomočjo 22-nanometrsk tehnologije (namesto 28 nanometrov) in temelji na osnovi procesorskih jeder Cortex-M55. Ker so vanj vgrajene tudi vse ključne brezžične povezave (Wi-Fi, Bluetooth in druge), porabi izjemno malo energije.

Če gre verjeti podjetju Qualcomm, novi mobilni procesor Snapdragon W5+ Gen 1 ponuja dvakrat večjo zmogljivost ob polovični porabi električne energije v primerjavi s predhodnikom. Zato bo novost brez težav prepričala marsikatero proizvajalca pametnih ročnih ur. Prve pametne ročne ure, opremljene z njim, bi lahko na trgu videli že v

jesenskih mesecih letošnjega leta. Te naj bi bile tudi nekoliko tanjše v primerjavi z obstoječimi modeli, ki so trenutno na prodaj.

Qualcomm je pripravil tudi mobilni procesor Snapdragon W5 Gen 1, ki je v osnovi enak procesorju Snapdragon W5+ Gen 1, le da nima pomožnega procesorja W1 AON. Novost bo zato primernejša predvsem za manj zahtevne naprave, kot so otroške pametne ure, medicinske naprave in druge pametne nosljive naprave.

Pregrešno drag prepogljivi televizor

Upogljivi oziroma prepogljivi pametni mobilni telefoni so med uporabniki mobilne telefonije vzbudili veliko mero zanimanja. Ti namreč ponujajo optimalno razmerje med velikostjo in uporabnostjo. Zato je bilo le vprašanje časa, kdaj

se bo pojavil še povsem prepogljiv televizijski sprejemnik. Gre za televizor C SEED N1, ki je brez težav navdušil tudi najzahtevnejše.

Posebnost televizorja C SEED N1 je v tem, da ko ni v uporabi, je povsem zložen v kovinskem ohišju. Dejansko je bolj podoben umetnini kot televizijskemu sprejemniku. Poleg tega je tudi kakovost prikaza slike na najvišjem nivoju. Televizor je na-

mreč opremljen s slikovno matriko MicroLED, ki omogoča prikaz izjemno kakovostnih in kristalno čistih slik, poleg tega je zagotovljena podpora za standard HDR10+. Piko na i pa doda še kakovosten in vsestranski zvočniški sistem moči 100 vatov.

Televizijski sprejemnik C SEED N1 je na voljo v treh velikostih, in sicer s 165-palčno (419,1-centimetrsko), 137-palčno (348-centimetrsko) in 103-palčno (261,6-centimetrsko) diagonalno. Na voljo je le v temno sivem odtenku. Novost seveda ni poceni: vstopna različica televizorja C SEED N1 je namreč vrednotena kar na 180 tisoč evrov, zato si bodo novost lahko privoščila le podjetja in zahtevnejši posamezniki, ki imajo veliko denarja pod palcem.

Nova aplikacija za fotografije, a le za Galaxy uporabnike

Samsung telefoni, še posebej S serija, že nekaj časa navdušujejo z vrhunsko kakovostjo fotografij. Podcenjena pa je njihova spremna programska oprema za urejanje fotografij.

Kako urejate svoje fotografije? Prilepite nekaj filtrov, spremenite svetlobo in kontrast? Ali posegajte po bolj naprednih orodjih v programu Lightroom? Tovrstne aplikacije niso za vsakogar in zahtevajo več časa za urejanje. Osnovno urejanje (svetloba, kontrast ...) pa fotografije drastično ne spremeni na bolje.

Samsung ima dve aplikaciji za urejanje fotografij (Photo Editor in Expert RAW), ki ponujata kar nekaj orodij za igranje s slikami. Zdaj pa so brez večjega medijskega pompa izdali še eno aplikacijo, imenovano Galaxy Enhance-X. Opis aplikacije namiguje, da za dvig kakovosti fotografij skrbijo tehnike, ki temeljijo na umetni inteligenci. Sliši se zanimivo, kako pa izgleda v praksi?

Aplikacija Galaxy Enhance-X ponuja zmogljiva orodja za urejanje fotografij, izboljšanje dinamičnega razpona, svetlosti in ostrine v le nekaj kora-

E-ARHIVIRANJE RAČUNOVODSKE DOKUMENTACIJE

- priprava in prenos e-arhivskega gradiva od ustvarjalca v pristojni arhiv

28. in 29. september 2022

ONLINE KONFERENCA (preko ZOOM)

www.centerzaizobrazevanje.si

VERLAG DASHÖFER

ARDUINO 2

NOVA KNJIGA

Začetni koraki in praktični Arduino projekti za vsakogar!

<https://svet-el.si/literatura>

kih. V absurdno kratkem času lahko tudi popravite zamegljene motive na fotografiji, odstranite odseve in popravite t. i. "moire" vzorce, ki se pojavijo med fotografiranjem vsebine na televizorju ali telefonu.

Opevane tehnike, ki uporabljajo AI, zaznavajo obraze na fotografijah in uporabniku omogočajo prilagajanje gladkosti, tona, oblike čeljusti in oči. Pri portretnih posnetkih lahko spremenite slog in intenzivnost zameglitve. Na voljo je tudi funkcija, s katero lahko izbrane filtre uporabite na več fotografijah. Največja prednost aplikacije, zaradi katere smo se tudi odločili spisati prispevek, pa je hitrost. Ko boste ujeli ritem in spoznali vsa orodja, boste lahko fotografijo uredili v nekaj sekundah.

Ne bo na nivoju fotografij, ki jih strokovnjaki uredijo v Lightroomu ali podobni aplikaciji, kljub temu pa boste lahko zadovoljni s svojim delom in, kar je najpomembneje, opazili boste razliko v fotografijah. Vse spremembe lahko primerjate v priročnem primerjalnem predogledu.

Na žalost je trenutno aplikacija na voljo samo za Galaxy pametne telefone, in sicer za tiste, ki delujejo na Android 10 ali novejšem operacijskem sistemu. Aplikacijo si lahko snamete z uradne Samsung strani ali preko drugih platform za deljenje datotek.

Legendarna Nokia 8210 ponovno med nami

Danes si težko predstavljamo življenje brez pametnega mobilnega telefona, saj ga na vsakem koraku uporabljamo tako za opravljanje dela kot za preživljanje prostega časa. Včasih pa smo mobilne telefone uporabljali zgolj za klicanje, pa še to samo, ko je bilo zares nujno. Te telefone je še vedno mogoče kupiti, le da njihova priljubljenost ni ravno prioriteta za oglaševalce in prodajalce. A to zagotovo ne bo držalo za pravkar predstavljen mobilni telefon Nokia 8210, ki je pravzaprav posodobljena različica legendarnega mobilnika iz

leta 1999. Prenovljena Nokia 8210 (2022) je opremljena s podporo za mobilna omrežja 4G. Tu najdemo še podporo za brezžično povezavo Bluetooth 5.0 in spletno kamero ločljivosti 300 tisoč točk. Preostala strojna oprema obsega še procesor Unisoc T107 SoC in podporo za pomnilniško kartico microSD do kapacitete 32 gigabajtov. Ne manjka niti podpora za radijski sprejemnik FM. Zanimiva Nokia 8210 (2022) za prikazovanje vsebin uporablja zaslon z 2,8-palično oziroma 7,1-centimetrsko diagonalo. Za dovolj dolgo avtonomijo delovanja skrbi baterija kapacitete 1.450 miliamper ur. Ta je tako kot pri legendarni predhodnici, enostavno odstranljiva. Nokia 8210 (2022) bo sprva naprodaj v Avstriji, Nemčiji in Švici, zanj pa bo treba odšteti zgolj 79 evrov. Prepričani smo, da bodo nad novim telefonom

notesniki.si
že od:
2003

NAJVEČ ZA SVOJ DENAR DOBITE PRI NOTESNIKI.si

AMD
RYZEN | RADEON
Windows 10

Ideapad 3 14 ALC6

NEW RETAIL BOX - 1 LETO GARANCIJE!

lenovo

Na voljo 3 konfiguracije enakega modela prenosnika:

14 Zoll FHD LED, AMD Ryzen 3 5300U, 4 GB, 128 GB, Microsoft Windows 10 - 350 EUR
14 Zoll FHD LED, AMD Ryzen 5 5500U, 8 GB, 512 GB, Microsoft Windows 10 - 490 EUR
14 Zoll FHD LED, AMD Ryzen 7 5700U, 12 GB, 512 GB, Microsoft Windows 10 - 579 EUR

Ponudba velja do razprodaje zalog! Vse cene so v EUR z DDV! Prodaja: Geri Computer d.o.o., Titova cesta 49, 2000 Maribor - www.NOTESNIKI.si

Nokia 8210 (2022) navdušeni predvsem ljubitelji telefonov starejšega kova, pričakujemo pa tudi nakupe iz čistega nostalgичnega občutka.

Logitech s prenosno konzolo za igre v oblaku

Igranje iger v oblaku postaja vse bolj razširjeno. Prehod na oblačne igralne platforme pa bi lahko pospešil vstop podjetja Logitech, enega največjih proizvajalcev računalniške periferije, na ta trg. Pripravlja namreč nadvse zanimivo igralno konzolo. Če gre verjeti spletnim govoricam, bo prenosna igralna konzola za oblačne igre podjetja Logitech vsaj na zunaj klasične oblike s funkcijsko tipko in gumbi X, Y, A in B. V primerjavi s konkurenčnimi izdelki pa naj bi bila precej bolj združljiva s platformami za oblačne igre. Ponujala naj bi dostop do storitev Google Play Store, Xbox, Nvidia, Steam, Chrome in YouTube. Za povezovanje z zunanji napravami naj bi bili na voljo nepogrešljivi povezavi WiFi in Bluetooth.

Strojna oprema igralne konzole Logitech za oblačne igre naj bi obsegala mobilni procesor

Snapdragon 720G in štiri gigabajte systemskega pomnilnika. Preračunavanju grafičnih vsebin bo kos vgrajeno grafično jedro Adreno 618. Zaslona naj bi ponujal ločljivost 1.080 x 1.920 slikovnih točk. Celoto pa naj bi zaključevali še mobilni operacijski sistem Android 11 in podpora za tehnologije OpenGL Es 3.2 in Vulkan 1.1.0 (L1). Več o novosti bo najverjetneje znanega še pred koncem letošnjega leta.

Telefon bomo lahko napolnili v pičlih 8 minutah

Če uporabljate sodoben pametni mobilni telefon, smo prepričani, da niste pretirano zadovoljni z avtonomijo delovanja naprave, ki zaradi neprestane uporabe le redkokdaj preseže en dan. Ker pa uporabnikom pogosto primanjkuje časa celo za polnjenje mobilne naprave, so pri kitajskem podjetju Xiaomi že pred časom napovedali prihod nadvse zanimivega sistema za polnjenje baterij mobilnih telefonov, ki bo pri polni obremenitvi lahko dosegel zmogljivost do 200 vatov.

Kot vse kaže, bodo 200-vatni polnilci kmalu na voljo. Podjetje Xiaomi je namreč s strani kitajske agencije 3C Certificate pridobilo dokončno dovoljenje za trženje tovrstnih polnilcev. Gre za tehnologijo HyperCharge, ki je med uporabniki pametnih mobilnih telefonov Xiaomi že zdaj nadvse priljubljena. Novost moči 210 vatov (20V/10,5A) bo združljiva z obstoječimi sistemi polnjenja, in sicer z načini 5V/3A, 9V/3A, 11V/6A in 17V/10A.

Novi polnilci moči 200 vatov bodo brez težav navdušili. Pametni mobilni telefon s povsem

izpraznjeno baterijo kapacitete 4.000 miliamper ur bo namreč mogoče do polovice napolniti v zgolj treh minutah. Za povsem polno baterijo pa bomo potrebovali zgolj osem minut oziroma do največ deset minut, v kolikor bo telefon razpolagal z nekoliko večjo baterijo. Pri tem je zanimivo poudariti, da lahko povsem izpraznjeno baterijo v pičlih 44 sekundah napolni do 10 %. Prvi pametni mobilni telefon Xiaomi s podporo 200-vatnemu polnjenju bo po vsej verjetnosti novi 13 Ultra. Nanj ne bo treba dolgo čakati, saj naj bi bila novost nared še pred koncem letošnjega leta.

Chromebook s frekvenco osveževanja slike do 120 hercev

Računalniki Chromebook so med uporabniki postali zelo priljubljeni med pandemijo koronavirusa, ko je delo od doma postalo nekaj vsakdanjega. Njihova priljubljenost pa bi se utegnili kmalu povečati tudi med ljubitelji računalniških iger – seveda imamo v mislih manj

PEČE, SKELI, SRBI?
SEZONA ALERGIJ JE PRED VRATI
UČINKOVITA POMOČ JE BIORESONANCA

✦

BOLEČ VRAT, KRIŽ, ZAPESTJE, ...
NE ČAKAJTE – FIZIOTERAPIJA VEDNO PONUDI REŠITEV

✦

NUDIMO ŠE :
OBLIKOVANJE TELESA Z NAJSODOBNEJŠIMI
IN UČINKOVITIMI METODAMI

✦

WWW.VITA-SPA.SI | INFO: 031 807 784
VITA SPA D.O.O. | P.E. CESTA KOMANDANTA STANETA 4A | MEDVODE (TC SPAR 1. NADSTROPJE)

VITA SPA
znanje za zdravje

zahtevne igričarje. Za to so poskrbeli pri podjetju Lenovo, kjer so pripravili prenosnik Chromebook, ki je opremljen z nadvse zanimivim zaslonom. Gre za zaslon s 16-palčno oziroma 40,6-centimetroso diagonalo, ki lahko izrisuje slike s frekvenco osveževanja do 120 hercev in ponuja razmerje stranic 16 proti 10. Tako bo novi prenosni računalnik Lenovo IdeaPad 5i Chromebook odlična naprava za igranje manj zahtevnih iger in predvajanje kakovostnih videoposnetkov.

Preostala strojna oprema obsega Intelov procesor Core i3-1215U ali Pentium 8505 (odvisno od različice) in do osem gigabajtov sistemскеga pomnilnika. Za shranjevanje podatkov je na voljo do 512 gigabajtov (pogon Solid State) oziroma 128 gigabajtov (eMMC) prostora. Za opravljanje spletnih konferenc je novi Chromebook opremljen s spletno kamero visoke ločljivi-

vosti, napolnjena baterija pa zagotavlja do 12 ur avtonomije delovanja. Prenosni računalnik Lenovo IdeaPad 5i Chromebook ima bogato paleto priključkov, vključno z brezžičnima povezavama Wi-Fi 6E in Bluetooth 5.0. Novost bo v evropskem prostoru naprodaj še pred koncem letošnjega septembra. Vstopna različica je vrednotena na okoli 550 evrov.

Evidentiranje delovnega časa v šolstvu

Od 1. 9. 2018 se v osnovnih in srednjih šolah uporabljajo določbe Kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja, ki urejajo neenakomerno razporeditev delovnega časa znotraj šolskega leta in obveznosti učiteljev znotraj treh stebrov: učne obveznosti, drugo vsem skupno delo, vezano na sodelovanje s starši, strokovnimi organi šole in podobno ter drugo individualno določeno delo. Šole so temu prilagodile interne akte, sprejele individualne letne delovne načrte in dopolnile pogodbe o zaposlitvi učiteljem.

S temi spremembami so se soočila tudi podjetja, ki se ukvarjajo z evidentiranjem delovnega

časa. V podjetju Biromatik so razvili dodaten modul za vnos opravljenega dela za enostavnejši in hitrejši pregled med različnimi opravili vseh šolskih stebrov. Za vsemi opravili stoji tudi delovni nalog. Vpisati je mogoče vsa specifična opravila v šolstvu, s katerimi dobimo tudi natančnejši pregled nad opravljenim delom.

Dejstvo, da vse storitve tečejo v oblaku, predstavlja številne prednosti, saj lahko zaposleni svoje delo vnašajo tudi doma in olajšajo delo sebi in nadrejenim.

Cilj vsakega sistema registracije časa pa je prenos podatkov v sistem obračuna osebnih dohodkov. Sistem eTM zagotavlja konektorje v vse bolj razširjene sisteme za obračun plač. Več informacij na spletni strani www.e-tm.si ali (02 300 03 60).

Rittal – The System.

Faster – better – everywhere.

Mikro podatkovni center

IT varnostni sefi v različnih različicah kot fizična zaščita za eno ali več strežniških ohišij. Širok spekter dodatne systemske opreme omogoča razširitev sefa v popolnoma opremljen mikro podatkovni center.

Rittal d.o.o. · Letališka cesta 16 · SI-1000 Ljubljana · www.rittal.si

OHIŠJA

ELEKTRIČNI RAZVODI

KLIMATIZACIJA

IT INFRASTRUKTURA

PROGRAMI IN SERVIS

FRIEDHELM LOH GROUP

Test novega zložljivega telefona Huawei Mate Xs 2: kaj dobiš za 2.000 evrov?

HUAWEI JE ZOPET POSKRBEL, DA SO OČI JAVNOSTI VSAJ ZA NEKAJ ČASA USMERJENE VANJ. TOKRAT NE ZARADI NESOGLASIJ Z ZDA, AMPAK ZARADI NOVEGA ZLOŽLJIVEGA TELEFONA HUAWEI MATE XS 2.

Huawei P50 Pocket, Mate X, Mate Xs in sedaj še Huawei Mate Xs 2. Kitajsko podjetje ni novinec na trgu zložljivih in prepogljivih telefonov. Lansko leto smo testirali P50 Pocket, ki je nadgradil zložljivo zasnovano, postregel z dobro glavno kamero in dinamičnim 120 Hz OLED zaslonom. Bil pa je predstavnik oblike odpiranja in zapiranja v obliki školjke. Novi Xs 2 pa se odpira kot knjiga, vendar v nasprotno smer, kot smo vajeni pri Samsung zložljivih telefonih.

V nadaljevanju si bomo ogledali, katere so prednosti in slabosti drugačne zložljive zasnove, kako se obnese nova generacija zložljivega tečaja, ali je zaradi drugačne zasnove kompromirana vzdržljivost telefona, dotaknili se bomo tudi Huaweiove programske opreme in kako si olajšate življenje brez Googleovih mobilnih storitev oziroma kako si lahko na različne načine povrnite del Googleovega programskega ekosistema.

Potrpite z nami, saj gre za dolgo branje.

Huawei Mate Xs 2: cena v Sloveniji

- Huawei Mate Xs 2 8GB/512GB: 1.999 €
V Sloveniji na voljo samo v beli barvi.

HUAWEI MATE XS 2: ZLOŽLJIVA ZASNOVA, KI JE POSTAVILA TREND ZA NAPREJ

Najprej se dotaknimo vrtoglave cene dveh tisočakov. Ko telefon stane, ne glede na to, ali je zlo-

žljiv ali ne, enako kot dva dobra računalnika ali dva klasična flagship telefona, ga zelo hitro čaka težka, če ne celo nemogoča naloga. Že tako zložljivi telefoni spadajo v kategorijo nišnih naprav, s tako visoko ceno pa so dobili še dodatnega sovražnika – sebe. Če nas bo želel Huawei Mate Xs 2 prepričati, bo moral obkljukati čisto vsa okenca na našem seznamu pričakovanih.

Začnimo pri dizajnu, kjer je bilo največ storjenega in izrečenega. Le redke naprave pritegnejo toliko pozornosti kot zložljivi telefoni. Med testiranjem Mate Xs 2 smo bili vsakič presenečeni na debele poglede mimoidočih. Čeprav njihova prodaja strmo raste, vseeno niso ravno vsakdanji pojav na slovenskih ulicah, zato je začudenje javnosti povsem razumljivo.

Sokolja krila (angl. Falcon Wing) – to je ime zložljivega tečaja, ki je prisoten že od prvega modela in tudi tokrat skrbi za prej omenjeni »vau« faktor. Tečaj se razumljivo nahaja med obema zaslonoma in naj bi bil po besedah Huaweiša še bolj čvrst in vzdržljiv v primerjavi s predhodnikom in konkurenco. Naši občutki pri rokovanju telefona vsaj na prvi pogled lahko potrdijo njihove trditve. Naprava deluje enako zanesljivo kot klasičen flagship telefon. Za bolj točne rezultate bomo morali počakati nekaj mesecev ali do enega leta, ko ga bodo uporabniki dodobra preizkusili.

Naš pomislek se skriva v zaponki in zunanjem zaslonu. Če zaponka odpove (popravilo ni enostavno), telefon izgubi svojo glavno funkcijo. Odpiranje navzven prav tako pomeni, da je v vsakem primeru, ne glede na to, kako položimo telefon na trdo površino ali v žep, eden izmed zaslonov izpostavljen udarcem in trkom. Prstni odtisi in madeži se prav tako zelo radi zadržujejo na zunanjem zaslonu. Huawei je priložil ovitek za telefon, ki pa ga lahko uporabljate samo v načinu telefona.

Težko je reči, ali je Huawei evov recept boljši od Samsungovega in drugih. Osebo se nam ta zložljiva zasnova zdi bolj priročna v primerjavi s Samsung Z Fold ali Oppo Find N, vendar bi nas dolgoročno bolj skrbela vzdržljivost zunanjega zaslona. Na spletu smo poiskali pričanja uporabnikov, ki so dalj časa uporabljali Huawei Mate X ali Xs. Vsaj v njihovem primeru ni bilo opaznih poškodb na zaslonu in tečaj je še vedno deloval zanesljivo. Spodbudna novica za vse tiste, ki se spogledujete z Mate Xs 2.

Kar je Huawei izpopolnil in je daleč pred vsemi, je guba na sredini raztegnjenega zaslona. Vidna je samo pod določenim kotom, medtem ko je pri ostalih zložljivih telefonih opazna takoj, ko raztegnete zaslon.

Mate Xs 2 ima torej dva načina uporabe: način klasičnega telefona ali raztegnjeni način oziroma način tablice. V klasičnem načinu zaslon

meri 6,5 palca, v raztegnjenem 7,8 – manjši od predhodnika, večji od konkurence.

Kadar ni raztegnjen, ga v načinu telefona drži posebna zaponka na zadnji strani. S pritiskom na gumb sprostite zaporo na zaponki, medtem se proizvede skorajda neslišen mehanski zvok. To je tudi edini zvok, ki ga boste slišali pri odpiranju in zapiranju telefona. Za popolno raztegnitev ni potrebno veliko sile. Če še nikoli niste držali v rokah zložljivega telefona, boste morda sprva občutili nelagodni občutek pri raztegovanju telefona. Naj vas tanka zasnova (5,4 mm) ne zmede. Ne boste ga prepolovili na pol. Po nekaj poskusih vam bo odpiranje telefona hitro prišlo v navado.

Falcon Wing tečaj ne dovoljuje uporabe v napol raztegnjenem načinu, ob poskusu telefon odskoči nazaj. Zadnja stran telefona (vidna le v raztegnjenem načinu) je izdelana iz steklenih vlaken, kar je poleg Falcon Wing tečaja velik razlog, zakaj je Mate Xs 2 kljub zložljivosti še vedno tanek in presenetljivo lahek (255 g).

Na debelem traku, kjer se nahajata zaponka in gumb za odpiranje, najdemo še glavne kamere, gumba za glasnost in vklop/izklop z vgrajenim čitalnikom prstnih odtisov. Spodaj in zgoraj najdemo še zvočnika v stereo postavitvi, ki proizvedeta soliden in prodoren zvok. Za hitro 66 W polnjenje je na voljo USB-C vmesnik. Huawei priporoča polnjenje v raztegnjenem načinu, na kar vas opozori tudi pri prvem polnjenju.

HUAWEI MATE XS 2: ŽIVAHEN IN IZREDNO HITER OLED ZASLON

Ne glede na to, ali boste uporabljali celotnih 7,8 ali 6,5 palca, v obeh primerih boste tipkali in drseli po OLED zaslonu z visoko hitrostjo osveževanja 120 Hz in podporo za milijardo barv. Ločljivost v raztegnjenem načinu je 2200 x 2480 slikovnih točk (424 ppi), v zloženem pa 1176 x 2480. V raztegnjenem načinu 7,8-palični zaslon objemajo ozki okvirji in tanki robovi. V zgornjem desnem kotu se nahaja majhna luknja za sprednjo kamero.

Zaslon/a dostavi čudovito sliko s pristinimi barvami, finimi detajli in globokimi črnimi odtenki, kot se spodobi za OLED zaslon. Zaradi visoke hitrosti brskanje po spletu, splošna uporaba telefona in igranje iger potekajo odlično.

KOMU BO KORISTIL ZLOŽLJIV ZASLON?

Igranje iger, večopravilnost, uživanje večpredstavnostnih vsebin – tri glavne kategorije, ki pridobijo na funkcionalnosti zaradi večjega zaslona. Uporaba več aplikacij hkrati je na raztegnjenem zaslonu mala malica. Aplikacije lahko prilagodite v več manjših oken in med njimi prosto prehajate. Namesto da bi zaprli aplikacijo, jo lahko minimizirate in postavite na rob zaslona (viden

bo samo majhen oblaček z ikono). Zaslon lahko razdelite na dva dela (ne deluje pri vsaki aplikaciji), na primer na levi strani imate beležko, na desni pa video klic.

Igre so nam povzročile več preglavic. Nekatere se odprejo celozaslonsko oziroma izkoristijo celoten zaslon, druge niso ravno oboževalke zložljivega zaslona. Tudi če je igra sposobna izkoristiti celoten zaslon, še ne pomeni, da je večji zaslon dodana vrednost. Ponekod je lahko ovira, saj boste težje dostopali do vseh funkcij na zaslonu ali pa se prekrivajo grafični elementi. Najboljše izkušnje smo imeli pri Genshin Impact, bolj raziskovalno usmerjeni igri, kjer je bilo igranje na raztegnjenem Mate Xs 2 bolj poglobljeno v primerjavi s klasičnim telefonom. Všeč nam je bilo, da smo lahko videli več pokrajine in detajlov na zaslonu. Opazili smo manjše grafično prekrivanje dveh elementov, ki pa ni vplivalo na igranje. Igra je čudovita tudi na klasičnem telefonu, na večji površini pa samo še vse pride do večjega izraza. Če najdete igro, kot je na primer Genshin, boste uživali v igranju na raztegnjenem zaslonu, v večini primerov pa bi vseeno trdili, da boste igre preigrali v načinu klasičnega telefona.

Zagovarjali bi tudi, da ima zložljiv zaslon dodano vrednost pri vsakdanji rabi in pri absorbiranju večpredstavnostne vsebine. Brskanje po spletu je enostavnejše, branje in odgovarjanje na e-pošto prav tako. Če radi gledate serije ali filme na telefonu (ne samo na letalu ali na dopustu), vam bodo oči hvaležne za dodatno površino. Če ste tako kot mi pristaš e-knjig in nimate e-bralnika, je raztegnjeni Xs 2 zelo dobra in tudi draga alternativa.

STROJNA OPREMA JE VRHUNSKA, A NE NAJNOVEJŠA

- **Snapdragon 888 4G**
- **Adreno 660 GPU**
- **8 GB RAM, 512 GB prostora za shranjevanje**
- **4600 mAh, 66 W polnjenje**

Na začetku najprej razčistimo preprosto dejstvo. Snapdragon 888 je odličen procesor. Sposoben je zagnati vsako aplikacijo ali več teh hkrati, nobena igra ne bo problematična, tudi emulatorске igre bodo šibale kot raketa. Tudi 8 GB RAM-a je več kot dovolj za večino uporabnikov (EMUI nima podpore za dodatni virtualni RAM). Na sintetičnih testih je flagship procesor iz 2020 še vedno blizu samega vrha.

Ampak ... Če telefon oceniš na 2.000 €, potem potrošniki pričakujejo vso smetano, ki je trenutno razpoložljiva na trgu. Medtem ko je konkurenca naredila prehod na Snapdragon 8 Gen 1 ali celo 8+ Gen 1, Huawei, posledično pa tudi Huawei Mate Xs 2, še vedno trpi zaradi blokade ZDA. Razlika v zmogljivosti med Snapdragon 888 in novjšimi procesorji je morda za večino uporabnikov neopazna, vsaj izven okolja sintetičnih testov. Kar pa je opazno vsakomur, je, da so novejši procesorji varčnejši, saj so izdelani z naprednejšo tehnologijo. To se opazi tudi pri pregrevanju telefona med intenzivnejšo uporabo, pri kateri smo opazili, da Mate Xs 2 postane bolj toplel na dotik.

Potem je tu še povezanost. Medtem ko konkurenca pripravlja že tretjo generacijo 5G telefonov, je Huawei, vsaj na našem trgu, omejen na 4G. To v letu 2022 še ni tako velika težava, ampak z vsakim novim letom je 5G pokritost boljša in zanesljivejša, 4G tehnologija pa bo kmalu predstavljala dodatno oviro za Huawei telefone.

4600 mAh baterija je večja od konkurence, vendar mora napajati večji zaslon in bolj potraten procesor. Pri bolj zahtevni uporabi (igranje iger, Youtube, fotografiranje) je Huawei Mate Xs 2 zdržal do konca dneva, a ne z veliko manevrskega prostora. Del krivde je na naši strani, ker smo ves čas uporabljali aplikacijo Gspace (več o tem kasneje), s katero smo telefonu povrnili del Googleovih storitev, ampak v zameno terja dober delež baterije.

Četudi bi si želeli več kot le povprečno avtonomijo baterije, smo Huawei Mate Xs 2 uporabljali z zavedanjem, da imamo na voljo 66 W polnilnik, ki lahko v 30 minutah napolni telefon za celodnevno uporabo.

EMUI 12 IN GOOGLE PROGRAMSKE TEGOBE

Če nameravate kupiti Huawei Mate Xs 2 ali enega izmed novejših Huawei telefonov, potem veste, da kupujete telefon brez integriranih Googleovih mobilnih storitev (GMS). Morda tudi ve-

ste, da obstajajo različne metode, nekatere enostavne, druge malo manj, za (delno ali celotno) povrnitev Googlevih storitev. Za manj večje uporabnike in tiste, ki iščejo najbolj enostavno pot do Googla, priporočamo uporabo aplikacije Gspace. Ta ustvari virtualno okolje (dobite identiteto druge naprave), kjer je uporaba Googlevih storitev privzeto omogočena. Aplikacije, ki ste jih bili vajeni do zdaj, lahko enostavno najdete v Google trgovini, v katero se lahko prijavite z obstoječim Google računom. Do vseh aplikacij in iger, ki jih boste namestili, lahko dostopate samo znotraj tega okolja, lahko pa si ustvarite hitre bližnjice na začetnem zaslonu.

Alternativa aplikaciji Gspace so druga virtualna okolja, kot na primer VMOS ali Dual Space, vendar je pri novejših EMUI sistemih namestitve težavnejša. Pomanjkljivost, ki jo vidimo pri uporabi virtualnih okolij, kot je Gspace, je njihovo izvajanje v ozadju. Poraba baterije je zaradi tega večja, v konfliktu pa je tudi s privzetimi EMUI nastavitvami za optimizacijo baterije. Če boste aplikacijo izklapljali oziroma ji ne boste dovolili delovanja v ozadju, boste prihranili na bateriji, izgubili pa njeno funkcionalnost, kar na primer pomeni, da boste obvestila aplikacij dobili šele po ponovnem vklopu. Potem je še vprašanje zasebnosti podatkov. Ker se zanašamo na aplikacijo tretjega ponudnika, se morate zavedati, da se boste odpovedali delu zasebnosti. Če vas to ne moti oziroma se zavedate, da na nasprotni strani tudi Google, Facebook in ostali na enak način zbirajo vaše podatke, potem ne vidimo težav, zakaj ne bi uporabljali omenjene aplikacije.

Tisti bolj večji uporabniki se ne bodo posluževali virtualnih okolij, ampak bodo po vsej verjetnosti Google blokado zaobšli z bolj naprednimi metodami (Googlefier, namestitve ROM-a po meri ...), kjer pa je več možnosti za nasta-

nek neprijetnosti, zato teh metod ne priporočamo vsakomur. Lahko pa pozabite na Google, saj ste z namenom kupili Huawei telefon, ki ima svoje mobilne storitve (HMS). Za iskanje in nameščanje aplikacij boste uporabljali AppGallery ali Petal Search. Huawei trgovina je z leti postala bogatejša in čeprav se (vsaj za zdaj) po izboru ne more primerjati z Googlelovo, je vseeno na voljo kar nekaj znanih aplikacij. Skoraj vse bančne aplikacije (NLB, NKBM, Sparkasse, Sberbank, mBills ...) so prisotne, na voljo je podpora za NFC plačevanje, v trgovini najdete tudi družbena omrežja, kot na primer Facebook ali TikTok. Nekateri Google aplikacije (Gmail, Zemljevidi ...) lahko uporabljate tudi brez virtualnih okolij, in sicer z uporabo brskalnika. Za e-pošto lahko uporabite tudi Outlook, ki ponuja brezhibno Gmail integracijo.

Skratka, življenje brez Googla je možno, lahko pa je mučno, če ste do zdaj izključno uporabljali Googleve storitve. EMUI 12 delno sloni na jedru HarmonyOS in delno na Android 10/11, Huawei je bil do zdaj zelo skop z informacijami. Pomembno je, da veste, da je uporabniška izkušnja zelo podobna ostalim Android telefonom. Krmiljenje skozi nastavitve vam bo poznano, enako velja za vse bližnjice in funkcije za hitro dostopnost. Ni na voljo postavitve aplikacij v predal, prav tako EMUI, kot že rečeno, ne podpira virtualnega RAM-a. Začetne navlake z aplikacijami je kar precej. Nekateri aplikacije na srečo niso privzeto nameščene, ampak so prikazane le kot priporočene. Vseeno vas čaka nekaj ročnega odstranjevanja.

KONEC PARTNERSTVA HUAWEI – LEICA. KAKO SE OBNESEJO KAMERE?

Glavnino dela opravi glavna kamera True Chroma 50 MP (f/1.8) z optiko Huawei XD, ki pa nima optične stabilizacije. Družbo ji delata ultraširoka kamera 13 MP (f/2.2) in teleobjektiv kamera 8 MP (f/2.4), s 3-kratno optično povečavo in optično stabilizacijo. Huawei Mate Xs 2 pridno izkorišča vgrajeno inteligenco Master AI, ki poskrbi za stabilnost posnetkov, njihovo izostritev in posvetlitev.

Glavna kamera pri dnevni svetlobi naredi dobre fotografije. Podrobnosti so dobro vidne in razločne, barvna reprodukcija je prav tako na pričakovanem nivoju. Ultraširoka kamera zajame zadovoljive fotografije, opazi se manjša razlika v primerjavi z glavno kamero. Če boste uporabljali povečavo, boste do 10-kratne povečave uspešno zajeli uporabne slike. Za kaj več od tega pa motivi postanejo preveč zrnasti in mehki. Če ste uporabnik, ki potrebuje fotografije za družbena omrežja, potem priporočamo samo optično povečavo.

V slabši svetlobi se kamere nekoliko izgubijo, ponoči pa so ob pomanjkanju svetlobe bolj ali

manj slepe oziroma neuporabne. Na voljo je tudi sprednja kamera 10,7 MP (f/2.2), kar zadoštuje za sprejemljivo fotografiranje. Sumimo, da sprednje kamere ne boste veliko uporabljali, saj je prednost zložitvega zaslona ta, da lažje uporabljate glavne kamere za zajem »selfijev«. Še ena prednost Falcon Wing tečaja je, da lahko človeški motiv, na primer partner ali partnerica, na zadnjem zaslonu vidi, kako bo izpadla fotografija. Priročno, če ste tako kot mi, večkrat graja ni zaradi napačno zajetih fotografij.

KONČNO MNENJE

Huawei nam otežuje delo. Huawei Mate Xs 2 je nedvomno odličen zložitiv telefon. Falcon Wing tečaj deluje brezhibno, OLED zaslon je barvit, tudi zvočniki ponujajo za mobilne standarde dober zvok. V raztegnjenem načinu je telefon odličen za opravljanje več stvari hkrati. Pri igranju iger imamo mešane občutke, morda se bolj nagibamo h klasičnim telefonom.

Strojna oprema, čeprav več kot dovolj zmogljiva, ni na nivoju konkurence. Mate Xs 2 trpi zaradi pomanjkanja 5G povezljivosti, (privzete) podpore za Google storitve in na splošno slabše zmogljivosti ter varčnosti od konkurenčnih zložitivih telefonov.

Ob vsem tem se sprašujemo, kaj bi lahko bilo, če Huawei ne bi bil prikovan zaradi ameriških blokad. Predstavljajmo si Huawei Mate Xs 2 z novim Snapdragon procesorjem, 5G omrežjem, morda z 12 GB RAM-a, z vsemi Google aplikacijami in z obstoječo zložitivo zasnovo, ki je, vsaj po našem mnenju, skoraj popolna.

Če bi se dogodki pred tremi leti odvili drugače, bi bil Huawei Mate Xs 2 idealen zložitiv telefon. V realnem svetu pa je »le« odličen zložitiv telefon.

TESTIRANJE KIBERNETSKE VARNOSTI

s sistemskim
varnostnim
pregledom

Kako (digitalno) varne se počutite?

Na poslovna okolja danes preži bistveno več digitalnih nevarnosti in napadalcev kot pa analognih nepridipravov. Kako močna je vaša kibernetška obramba? Varnostni pregled vam pomaga odkriti in zakrpati ranljivosti še preden te postanejo resna težava.

Namen varnostnega pregleda IT-okolja je preveriti učinkovitost varnostnih rešitev, mehanizmov in ukrepov. Varnostni strokovnjaki pod drobnogled vzamejo prisotnost, nastavitve in delovanje strojne in programske opreme pa tudi odzivanje zaposlenih. Prav zato bi moralo vsako podjetje vsaj enkrat letno opraviti zunanji varnostni pregled in poskrbeti za dobro kibernetško kondicijo.

Izkoristite Anni voucher v vrednosti 500 eur!

Zagotovite si svoj termin še danes,
pokličite 051 323 342 (Matej).

CYBER
SECURITY
TEAM
@ANNI

www.varen.it

NOVO!

**Prva pomoč pri
spletnih napadih**

MODRA ŠTEVILKA
080 25 52

Digitalno nomadstvo: se na eksotičnih lokacijah resnično cedita zgolj med in mleko?

MED ŠTEVILNIMI PLATMI NAŠIH ŽIVLJENJ, NA KATERE JE VPLIVALA EPIDEMIJA KORONAVIRUSA, JE TUDI TA, NA KAKŠEN NAČIN JE MOGOČE OPRAVLJATI SVOJE DELO.

Če si je pred marcem 2020 le redkokateri delodajalec predstavljal, da bodo njegovi zaposleni vse svoje delovne naloge lahko opravili od doma, se je takrat izkazalo, da je to v marsikaterem poklicu povsem mogoče. In če je mogoče od doma, zakaj ne bi bilo tudi z Balijs ali pa iz Mehike?

V sodobnem času je veliko poklicev, pri katerih za svoje delo potrebujemo le računalnik in povezavo do spleta. Ne preseneča torej, da je vedno več posameznikov, ki si želijo to izkoristiti in (predvsem v času, ko še niso vezani na družino) potovati po svetu ter delati kot digitalni nomadi. Toda če si digitalnega nomada predstavljate kot uživača, ki uživa na tropskih plažah s koktajlom v eni roki in prenosnim računalnikom v drugi, se motite. Naši sogovorniki, ki so takšen način življenja in dela izkusili iz prve roke, opozarjajo, da se tudi v eksotičnih destinacijah ne cedita le med in mleko.

»PODCENJEVAL SEM POMEMBOST MEDSEBOJNIH ODNOSOV«

Po mnenju **Klemna Selakoviča**, kreativca in avtorja enega od najbolj poslušanih slovenskih podkastov Aidea, so prednosti digitalnega nomadstva samoumevne. »To je vsekakor občutek svobode, ki je v tem individualističnem svetu vrednota, ki je visoko na lestvici vrednot mnogih ljudi. Razvoj tehnologije je omogočil, da danes lahko delamo na daljavo na lokacijah, kjer je življenje morda malo cenejše in toplejše kot doma. Običajno so to tropi ali kakšna eksotična lokacija, o kateri smo sanjali kot otroci. In če že ne moremo zadeti na lotu in tam brezskrbno ži-

Klemen Selakovič, kreativac in avtor podkasta Aidea, je kot digitalni nomad živel v številnih azijskih državah, v ZDA, Maroku, Kanarskih otokih in še marsikje drugod.

veti, lahko tam vsaj delamo,« pove.

Že v naslednjem stavku pa nadaljuje z negativno platjo, ki jo je izkusil tudi sam: »To me je presenetilo, a ugotovil sem, da sem precej podcenjeval pomembnost odnosov z bližnjimi in to, kako pomanjkanje medsebojnih odnosov vpliva na psiho človeka. Sam sem mislil, da bom potreboval le streho nad glavo, hrano in vodo, odnosi pa so se mi zdeli manj pomembni, a sem ugotovil, da nikakor niso. Bližnje odnose kot digitalni nomad precej težje vzdržuješ, zavedati pa se je potrebno, da so prav ti ključnega pomena za psihično zdravje.«

NAJPOMEMBNEJŠA JE DOBRA PREDPRIPRAVA

Da digitalno nomadstvo ni popoln način življenja, poudarja tudi **Maja Novak**, digitalna nomadka in avtorica podkasta Potovanja in delo v tujini. Kot pravi, pri vsem, kar počne, vedno poskuša prikazati dobre in slabe plati oziroma realno sliko. »Ne morem namreč sprejeti dejstva, da je splet poln shem za hitro obogatitve, 'get rich quick', in nagovorov v slogu 'pusti službo od 9. do 17. ure in odpotuj oziroma leave 9-5 job and go travel', saj je za vse v življenju pomembno delo in trud. Popolnoma nič v življenju ni samo dobro ali samo slabo. Še težje sprejemem, da nekateri tem 'oglasom' nasedajo in tako popolnoma neracionalno sprejemajo življenjske odločitve. Močno poudarjam, da je najpomembnejša dobra predpriprava, saj je stvari iz tujine reševati zelo težko. Internet je sicer poln informacij, ki pa niso vedno kredibilne. Treba je poiskati ljudi, ki imajo dovolj izkušenj in so na svojem področju strokovnjaki. Tako lahko morebitne nevšečnosti in težave močno zmanjšamo,« pravi. Priprave se po njenih besedah začnejo z izbiro prave destinacije, ki ponuja dobro internetno povezavo, iskanjem ustrezne nastanitve, urejanjem zavarovanja (če je potrebno tudi vize in cepljenja), preverjanjem pogojev za vstop in podobno. »Če se vrnem k negativnim platem, naj omenim, da je lahko velika težava samota, saj vse destinacije nimajo dobro razvitih digitalnih skupnosti. Poleg tega bi omenila predvsem aklimatizacijo in nenehno sprejemanje novih odločitev. Doma v Sloveniji živimo večino časa na avtopilotu. Vemo, kam moramo v trgovino, kaj bomo tam

dobili, koliko lahko v enem mesecu napravimo, kje dvigovati denar ipd. V tujini je vse novo in potrebno je veliko energije, da se čim prej prilagodimo na nov slog življenja in dobro raziščemo, kaj nam destinacija ponuja glede na naš mesečni proračun,« pravi.

KAJ PA NASTANITEV?

Če večina digitalnih nomadov poudarja, kako pomembna je dobra internetna povezava, pa je po mnenju Maje Novak skoraj enako pomembna tudi nastanitev. »Tam preživim večino časa in moraš imeti mir in se počutiti udobno. Zelo hitro namreč začneš pogrešati občutek doma. Cene stanovanj za kratkoročni najem dosegajo tudi 2000 evrov na mesec, zato se je najlažje podati na pot skupaj s partnerjem ali prijateljem, da si razdelimo stroške. Če se nastanimo v stanovanju, ki ga delimo z drugimi digitalnimi nomadi, je popolnoma mogoč scenarij, da za sostanovalce dobimo ljudi, ki povzročajo nemir, ne pospravljajo ali so nevljudni. Zato je potrebno malce previdnosti. Obstajajo odlične platforme, kjer stanovanja lahko dobimo po veliko nižji ceni ali pa za pomoč prosimo iskalce stanovanj za digitalne nomade. Lahko pa tudi uporabimo platformo Homeexchange, kjer zamenjamo svoj dom z domom nekoga iz tujine in tako bo strošek nastanitve praktično ničeln.«

LOKACIJA, LOKACIJA, LOKACIJA ...

Preden poišče nastanitev, pa se mora potencialni digitalni nomad seveda sploh odločiti za lokacijo, ki bo postala njegov (začasni) dom. Maja Novak pove, da je po njenih podatkih na vrhu

Maja Novak, avtorica podkasta *Potovanja in delo v tujini*.

seznama najbolj priljubljenih držav Tajsko, takoj za njo pa Indonezija. Vedno več digitalnih nomadov se mudi tudi v Južni Afriki in Južni Ameriki, medtem ko ZDA in Srednja Amerika nista tako priljubljeni; prva zaradi visokih cen, druga pa zaradi slabega internetnega omrežja. »Je pa porast digitalnega nomadstva zaznati v Dubaju in to kljub strožjim pogojem za pridobitev vize in dokazilo o mesečnem dohodku, ki mora presegati 5.000 evrov,« pove.

V Evropi je precej pozornosti požela sosednja Hrvaška, kjer so pred dvema letoma začeli podeljevati posebne letne vizume za digitalne nomade. Lani je ameriška televizijska mreža CNBC posnela tudi minidokumentarec o programu za digitalne nomade na Hrvaškem, ki je bil del intenzivne oglaševalske akcije »Hrvaška, vaša nova pisarna« na čelu s Hrvaško turistično organizacijo in več ministrstvi.

NASTAJAJO CELE SKUPNOSTI

Zanimiva je tudi odločitev Indonezije, kjer po besedah Novakove na dveh otokih pravkar nastajata skupnosti, prilagojeni digitalnim nomadam. »Tam so tudi nepremičnine za nakup precej ugodne, govorim o glamping šotorih, garsonjerah ali celo vilah. V skupnosti bo poskrbljeno za zdravo hrano, dober internet, aktivnosti, pralnico, spletne nakupe in dostavo. Izdajali se bodo celo posebni NFT-žetoni za nakup storitev na teh otokih. Nepremičnino, ki jo imate v lasti, lahko preostali del leta oddate v najem ali prodate NFT-žetone, ki jih dobite ob nakupu nepremičnine. Seveda je vse še precej v povojih, a ideje so odlične in verjamem, da bo v naslednjih letih teh ponudb vedno več, nekatere stvari za digitalne nomade pa bo še bolj poeneostavila implementacija tehnologije *blockchain* v potovalno industrijo,« meni.

PRVA DIGITALNA VAS NA MADEIRI

Med evropskimi državami je pri digitalnih nomadih zelo priljubljena Portugalska, na Madeiri je celo nastala prva digitalna vas, Ponta do Sol. Za Madeiro se je letošnje zimo odločila tudi **Živa Kovačević**, ki je v Sloveniji prisotna z znamko Gia Copywriting, v tujini pa počasi posega pod imenom Vivi's Wild Stories. Za to destinacijo se je odločila predvsem zato, ker ima rada otoke, ki zanj predstavljajo nekakšen svet v malem. »Vsakič, ko se odločam med destinacijami, me vleče na otoke. Obenem pozimi nočes v še večji mraz, torej pogleduješ za toplejšimi kotički planeta. Poleg tega sem v zadnjih dveh letih zaradi koronskih ukrepov iskala predvsem manj restriktivne lokacije, pa tudi prostor, ki bi imel čim več tistega, kar sem si želela. Sem sodijo hribi, morje, plezalne stene, fitnes infrastruktura in skupnost,« pove in iskreno doda, da se njen um rad poigrava z njo in

Foto: osebni arhiv sogovornikov

Živa Kovačević (Gia Copywriting) kot digitalna nomadka že leta hodi naokrog z računalnikom in kombinira potovanja z delom. Destinaciji, na katerih je ostala dlje časa, sta Tenerife in Madeira, naslednja, o kateri razmišlja, pa je Bali.

ji prigovarja, da je Evropa bolj domača od Azije ali Srednje Amerike. »V resnici je bila Madeira lažja izbira v primerjavi s Kostariko, o kateri sem pozimi tudi razmišljala, ker se po svetu premikam sama in me zna nelagodje pred povsem neznanim okoljem potisniti v objem tesnobe. S prijateljico sva se smejala ideji, da h Kanarskim otokom in Madeiri v zadnjih letih gravitiramo tisti nomadi, ki smo še prevelike 'boječke', da bi šli sami na druge celine,« šaljivo pove.

Madeira je po njenih besedah muhasta, čutiti je »nemir in energijo osvajalcev ter kolonializma«, so pa ljudje izjemno prijazni in digitalnim nomadam je tako rekoč vse postreženo na srebrnem pladnju. »Madeira je ena od redkih destinacij, kjer so najbolj sončno vas na otoku organizirali v vas za digitalne nomade. Tam lahko dobiš brezplačno mizo v prostorih za sodelovalno delo, *coworking*, se vsak petek pridružiš zabavi in počneš še tisoč drugih stvari, organiziranih primarno za nomade. Jaz sem ostajala v prestolnici, mestu Funchal. Tudi tam je *coworking*, ki sicer ni brezplačen, je pa krasen. Všeč mi je bil preplet lokalcev in nomadov, pa različne skupnosti; sama sem glave skupaj tiščala z akrojogisti, plezalci in hribolazci. Tre-tja lokacija na tem majhnem otoku, kjer je precej nomadov, je Machico. Neverjetno, koliko možnosti ima tam človek – pri nas, v Ljubljani, pa žal ne najdeš niti enega zgledega prostora za *coworking*, kjer bi spoznal popotnike,« ugotavlja.

DELO V SKUPNI PISARNI ALI DOMA?

Na vprašanje, zakaj se je odločila zadelo v skupni pisarni, Živa Kovačević odgovori, da se pogosto

zgori, da doma, kjer si sam s seboj oziroma s svojim računalnikom, počasi, a vztrajno zapadaš v apatijo. »Čeprav sem človek, ki potrebuje ogromno samote in miru v kreativnem procesu, pa nisem volk samotar. V *coworking* sem šla primarno zaradi spoznavanja ljudi, prijetnega okolja, iskanja navdiha. In odločitev je bila pravilna. Ker vedno hodim naokrog z nasmehom in čvekavim pozdravom, sem se kaj hitro začela povezovati s samimi zanimivimi posamezniki, spoznala sem njihove zgodbe in v odmorih med tipkanjem na dvorišču *coworkinga* učila 'sodelavce', kako delati stoje ob steni. Kaj bi si človek še želel od življenja, ko pa lahko ustvarjaš, obdan s pestrim šopkom kreativcev, vmes pa si obrnjen na glavo?» se nasmehne.

NA TAJSKEM »PO SILI RAZMER«

Še ena navdušenka nad digitalnim nomadstvom je **Maja Vogrinc**, lastnica agencije za digitalni marketing Maja's Marketing Lab in platforme Samorastniki, ki pravi, da v domačem Kranju, kjer ima stalno bivališče, ni več kot dva meseca na leto. »Delo je z mano povsod, oziroma delam od kjer koli. Trenutno sem locirana v Bovu, kjer bom en mesec delala in živela delno kot turistka, delno kot lokalna. Nato za mesec dni odhajam na Bali, po novem letu pa za več mesecev na Tajsko,« pravi.

Prav Tajsko je bila prva lokacija, kjer je pristala kot digitalna nomadka, kar se je zgodilo po naključju. Tam je bila namreč s fantom na dvotedenskih počitnicah ravno na začetku epidemije koronavirusa. Ko sta izvedela za stanje v Evropi in predvidela, da se to ne bo hitro končalo, sta sklenila ostati na otoku. »Situacija tam je bila povsem drugačna, otok je namreč majhen, tako da je že bil že sam po sebi nekako v izolaciji, tudi Tajsko je zaprla meje in ni sprejemala novih turistov, tako da je šlo za dokaj preprosto odločitev. Takrat so bili sicer še prisotni dvomi, kako bom vodila posel na daljavo in predvsem, kako bodo na to, da ostajam na Tajskem, gledali moji zaposleni, naročniki in celotna skupnost. A tiste štiri mesece, kolikor je trajala 'karantena', smo imeli resnično dobre pogoje za delo in lahko rečem, da je bilo to eno od najbolj produktivnih obdobj. Tako sem dobila samopotrditev, da dejansko ne potrebujem domače pisarne oziroma pisarne v domačem kraju, da lahko produktivno ustvarjam in delam,« pravi Maja Vogrinc. Prepričana je, da je prav covid-19 na digitalne nomade vplival pozitivno, saj so bili delodajalci prisiljeni zaposlenim ponuditi možnost dela od doma oziroma na daljavo.

SLOVENSKI DELODAJALCI ŠE ZADRŽANI

Po drugi strani pa Maja Novak poudarja, da je v tujini digitalno nomadstvo zelo poznano že vsaj

Maja Vogrinc se profesionalno ukvarja z digitalnim marketingom. Del njenega delovanja v digitalnem ekosistemu predstavlja izobraževanje, je namreč ustanoviteljica digitalne platforme Samorastniki, drugi del njenega delovanja pa je usmerjen k vodenju lastne ekipe večjega projekta uspešne spletne trgovine.

deset let. »Spominjam se, da sem leta 2011, ko sem potovala po Jugovzhodni Aziji, spoznala veliko popotnikov, ki so na svoji poti opravljali delo preko računalnika. Večinoma so bili iz sektorja internetne tehnologije. Danes se je digitalno nomadstvo zelo razširilo tudi med slovenskimi državljani, saj se je povečala potreba po kadru iz digitalnega marketinga, grajenja spletnih strani in ustvarjanja spletnih vsebin. Dobršen del so k temu seveda prispevala tudi družbena omrežja, ustvarjalci vsebin namreč lahko ustvarjajo povsod po svetu in so lokacijsko neomejeni. Nezanemarljiv del so tudi kripto in borzni trgovci, saj so platforme za trgovanje omogočile, da se z dobičkonosnim trgovanjem lahko ukvarjajo tudi mali vlagatelji,« meni.

Kljub temu so v Sloveniji med digitalnimi nomadi predvsem takšni, ki imajo lastno podjetje oziroma delajo za tuje delodajalce. **Klemen Selakovič** pravi, da so naša podjetja še precej konzervativna in ne pozna nobenega, kjer bi podpisali takšen način dela v obliki redne zaposlitve. »Že v času koronskih lockdownov sem v poslovnih krogih slišal, da marsikateremu delodajalcu delo od doma ni bilo pogodu. Mislim, da je pri nas 'kultura kontrole' še kar močna. Drugače je z najemanjem svobodnjakov oziroma *freelancerjev* – v tem primeru ne vedo, kje si stacioniran in jih to niti ne zanima, pomembno jim je le, da je storitev, ki jo želijo od tebe, opravljena,« pravi.

OVIRA JE TUDI ZAKONODAJA

Za mnenje, kako je pri nas na tem področju, smo povprašali tudi v kadrovske agenciji Kariera, kjer so nam povedali, da konkretnih podatkov o

razširjenosti digitalnega nomadstva pri nas nimajo, se pa naročila njihovih strank s tega vidika v zadnjih letih niso pretirano spremenila. »Večji je seveda odstotek tistih, ki ponujajo možnosti dela od doma, vendar v takšnem primeru ne moremo govoriti o digitalnem nomadstvu. Smo pa v obdobju po koroni prejeli potrebo po približno petih delovnih mestih, ki niso bila omejena na lokacijo in so tako redno delo omogočala tudi tako imenovanim digitalnim nomadom. Naročila za takšne profile dobivamo izključno s strani mednarodnih podjetij ali pa lokalnih, ki se ukvarjajo predvsem s izvozom na tuje trge. Ocenjujem, da je takšnega dela lahko več v manjših start-upih, kjer je poudarek na specifičnem znanju in ne na lokaciji opravljanja dela,« pravi **Nina Jakopin**, direktorica iskanja in selekcije v Karieri.

Je pa verjetno ovira pri tem, da bi se podjetja bolj odločala za zaposlovanje digitalnih nomadov, tudi zakonodaja. Pogovarjali smo se z **Vesno Novak**, podpredsednico oddelka za kadrovanje v Celtri, ki pravi, da se lahko pri delovno-pravnem vidiku zaposlovanje digitalnih nomadov pogosto zaplete. »Kot strokovnjakinja na tem področju moram poskrbeti za to, da so urejeni vsi dokumenti in da se spoštuje lokalna zakonodaja, še posebej, če bi želel posameznik iz tujine delati več kot šest mesecev. Mi sicer našim zaposlenim ponujamo takšno možnost dela in mlajše generacije jo zelo rade izkoristijo,« je povedala za MM.

Tina Guček

Članek je bil izvorno objavljen v reviji Marketing magazin, št. 495/september 2022

USB CONNECTED

Naslednja generacija USB obljublja dvakrat večje hitrosti

USB 4 RAZLIČICA 2 OBLJUBLJA HITROSTI DO 80 GBPS Z OBSTOJEČIMI PODATKOVNIMI KABLI.

Naslednja različica USB bi lahko bila eden izmed najhitrejših priključkov, kar jih poznamo v svetu tehnologije. Skupina USB Promoter Group trdi, da bo USB 4 različica 2.0 zmožna hitrosti do 80 Gbps oziroma kar dvakrat več, kot sta zmožna USB 4 (različica 1) in Thunderbolt 4.

Natančne tehnične specifikacije družbe USB Implementers Forum (USB-IF), ki je zadolžena za standardizacijo novega vmesnika, še niso bile objavljene. Delčki informacij, ki so pricurjali v javnost, pa so pritegnili pozornost strokovnjakov in bodočih uporabnikov. Promoter Group je v sporočilu za javnost dejal, da bodo kabli USB 4 različice 2.0 uporabljali priključek USB-C, kar je pričakovano, bolj zanimiva je naslednja informacija:

»Ključne značilnosti posodobljene rešitve USB4 vključujejo: delovanje do 80 Gbps, ki temelji na novi arhitekturi fizičnega sloja, z upo-

rabo obstoječih 40 Gbps USB Type-C pasivnih kablov in na novo definiranih 80 Gbps USB Type-C aktivnih kablov.«

Joe Balich, tiskovni predstavnik USB-IF, je potrdil, da bi obstoječi kabli USB4, ki so ocenjeni na hitrosti do 40 Gbps, v prihodnosti lahko dosegli dvakrat večjo hitrost, kar je izjemen dosežek. USB tehnologija je bila vedno prijazna do prejšnjih različic, kar se tiče združljivosti. To dokazuje tudi novi USB 4.2, ki bo preko obstoječih kablov vseeno lahko izkoristil ključne prednosti nove generacije vmesnika.

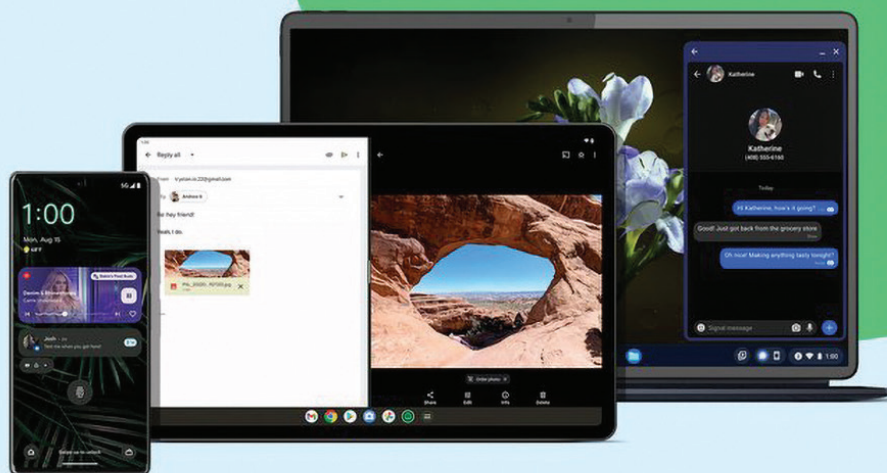
Balich ni pojasnil, kako je to tehnično mogoče, vendar je dejal, da je bila »ta ugodnost zahtevana, ko je bila razvita nova specifikacija. Podrobnosti o tem, kako se doseže signalizacija 80 Gbps, pa bodo razkrite, ko bo objavljena končna specifikacija.« To se bo očitno zgodilo pred dogodkom

USB DevDays, 1. in 2. novembra v Seattlu ter 15. in 16. novembra v Seulu. Po besedah skupine USB Promoter Group, ki jo sestavljajo podjetja, kot so Intel, Apple, Microsoft, HP in Texas Instruments, bodo specifikacije USB-C in zmožljivost napajanja posodobljene, da bodo »omogočile to višjo raven zmožljivosti podatkov.« Specifikacija USB 4 (različica 2) bo očitno vključevala tudi posodobitve, ki zagotavljajo boljše hitrosti za vmesnik USB 3.2 (več kot 20 Gbps) in izboljšano podporo za DisplayPort in PCIe, saj naj bi uporabljal najnovejšo različico teh standardov. USB 4 različica 1.0 omogoča samo uporabo DisplayPort 1.4a pri »tuneliranju« ali hkratnem prenašanju signalov DisplayPort in USB.

Ustavimo se še pri imenu nove USB generacije. Novo generacijo bi lahko poimenovali USB 4 različica 2.0 oziroma USB 4.2 ali pa kar USB 5, saj je preskok v zmožljivosti dovolj velik, da bi lahko upravičil oznako 5. Upamo lahko samo, da nova generacija ne bo sledila vzoru prejšnje, vsaj kar se tične poimenovanja. Slednje je že dalj časa kaotično, pravi labirint številnih oznak, ki so si med seboj zelo podobne: USB 3.2 Gen 1, USB 3.2 Gen 2, USB 3.2 Gen 1x2 in USB 3.2 Gen 2x2. Če bodo nadaljevali po istem kopitu, bodo bodo uporabnikom na tehnični listi naprav povzročili številne preglednice. Do takrat pa imamo še kar nekaj časa. V sporočilu za javnost so zapisali, da bo nova posodobitev »trenutno posebej namenjena razvijalcem«, končna navodila za blagovno znamko in trženje pa bodo prišla pozneje.

android 13

Android 13 je prispel na prve telefone. Kaj je novega?

ANDROID 13 JE KONČNO PREŠEL V STABILNO RAZLIČICO. ZBRALI SMO VSE NAJBOLJ POMEMBNE NOVOSTI IN NOVE FUNKCIJE.

15. avgusta 2022 je Google uradno izdal najnovejšo različico najbolj znanega mobilnega operacijskega sistema na svetu – Android 13. Pričakovano bodo Pixel naprave (vključno s Pixel 4a in novejši) kot prve deležne posodobitve. Uporabniki bodo ali pa so že dobili sistemsko obvestilo o razpoložljivi posodobitvi.

Kaj pa ostali? Do konca leta 2022 in v prvih mesecih prihodnjega leta bi morali posodobitev prejeti še vsi ostali pametni telefoni.

Android 13 ne bo tako velika sistemska nadgradnja, kot je bil to Android 12, ampak bo vseeno uvedel nekaj več kot potrebnih izboljšav in stabilnosti, obenem pa omogočil nekaj več svobode razvijalcem. V nadaljevanju bomo našli nekaj glavnih funkcij, ki naj bi olajšale življenje Android uporabnikov.

TUDI ANDROID 13 IMA SKRIVNO IME PO SLAŠČICI

Se še spomnite vseh prejšnjih Android imen? Cupcake, Gingerbread, Jelly Bean, KitKat, Marshmallow ... Pred Androidom 10 je Google nove Android različice vedno oglaševal pod sladkim imenom. Zdaj se uporablja le še številka, v razvijalski delavnici pa še vedno sledijo tradiciji. Android 13 je razvijalcem bolj poznan pod imenom »Tiramisu«.

SPREMEMBE V DIZAJNU

Več možnosti prilagajanja vmesnika Material You

Android 12 je predstavil grafični vmesnik Material You, ki je zagotovil eno večjih prenov v zadnjih letih. Vmesnik omogoča bolj osebne možnosti prilagajanja, od bolj intuitivnih animacij do večbarvnih palet za kontrolnike in ozadje. An-

droid 13 bo vzel obstoječe temelje in jih še malenkost nadgradil.

Po novem bodo Android uporabniki imeli večji izbor novih palet za pridobivanje barv iz ozadja. Poleg obstoječih t. i. »tonal spot« barv, bo Google dodal še tri druge metode:

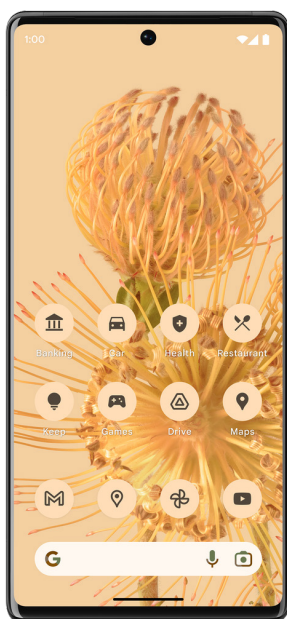
- Živahno (angl. Vibrant): rahla razlika v poudarkih.
- Ekspresivno (angl. Expressive): opira se na barve, ki niso neposredno pridobljene iz ozadja.
- Spritz: nenasičena, skoraj monokromatična tema.

Kinematografska ozadja

Marca smo v drugi razvijalski različici (Developer Preview 2; DP2) dobili vpogled v t. i. kinematografska ozadja. O novi funkciji je na voljo le nekaj skopih informacij. Trenutno naj bi šlo samo za API za razvijalce. V primeru, da bi bila funkcija integrirana, bi lahko omogočila uporabo animiranih ozadij na podlagi uporabnikove knjižnice fotografij. Za zdaj funkcija ostaja eksperimentalna.

Dinamične teme ikon

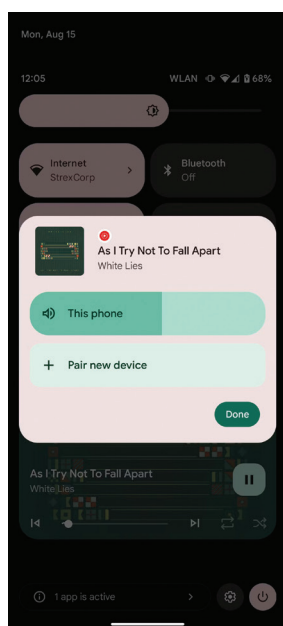
Spreminjanje tem ikon je bilo do zdaj zelo omejeno, kar je bila ena izmed večjih pomanjkljivosti Material You. Z novo posodobitvijo operacijske-

ga sistema (OS) naj bi Google uvedel dinamično spreminjanje tem za več aplikacij, ne le za Google.

Zaklenjen zaslon

Naslednja funkcija je že na voljo v Android 12L, je pa posledica razvoja Androida 13. Do zdaj se je na zaklenjenem zaslonu nahajala (pre)velika številčnica ure, t. i. dvovrstična postavitev, kar je motilo nekatere uporabnike. Po novem bo na voljo še možnost enovrstične postavitve, ki jo boste lahko vklopili v Nastavitve > Zaklenjeni zaslon.

Nov medijski predvajalnik

Android 10 je predstavil prilagojeni krmilnik za avdio in druge medije, ki omogoča, da lahko poljubno izberete, kako želite nekaj poslušati s telefonom, slušalkami ali z Bluetooth zvočnikom. Android 13 bo prenovil videz predvajalnika in krmilnika za avdio. Pri predvajanju bo vidna naslovna albuma trenutno predvajane glasbe. Google je zamenjal tudi drsnik za spremljanje poteka glasbe. Ravno črto so zamenjali z vijugasto animacijo, ki se ujema z glasbo.

FUNKCIONALNE IZBOLJŠAVE

Android 12 je uvedel več novih pripomočkov, vključno s podporo za zajem posnetkov zaslona z drsenjem, enoročni način, pametnejše nastavitve samodejnega vrtenja in funkcijo za iskanje aplikacij. Kaj pa Android 13?

Intuitivni QR skener

V vrstici z obvestili so dodali bližnjico za hiter zagon preprostega QR optičnega bralnika. Funkcija je preprosta in predvsem hitrejša od našanjanja na Google Lens ali aplikacijo za kamero.

Podpora za Bluetooth Low-Energy Audio

Android 13 je prva različica Androida, ki uvaja integrirano podporo za Bluetooth Low-Energy Audio in Low Complexity Communications Codec (LC3). Kodek naj bi izboljšal kakovost zvoka v podprtih napravah in zmanjšal porabo energije.

Jezikovne nastavitve za posamezne aplikacije

Novi OS bo omogočal nastavek zelenega jezika za vsako aplikacijo posebej. To morda ni ravno najbolj zvoneča novost, ampak za uporabnike, ki živijo dvojezična življenja, je to dobrodošla funkcija. Do zdaj je bil jezik univerzalen čez celoten peracijski sistem.

Funkcija »kopiraj in prilepi« bo enostavnejša

Ko boste kopirali ali izrezali besedilo v sistemu Android 13, boste v spodnjem levem kotu po novem videli novo pojavno polje, kjer si boste lahko ogledali kopirano besedilo in ga tudi urejali. Majhna sprememba, ki bi lahko občutno izboljšala uporabniško izkušnjo. Sistem bo samodejno očistil odložišče vseh elementov, starejših od ene ure. To naj bi izboljšalo varnost in zasebnost.

Dovoljenje za prikaz obvestil

Že kar nekaj časa moramo pri prvem zagonu aplikaciji odobriti dovoljenja za dostop do nekaterih funkcij, kot so lokacija, kamera, datoteke, mikrofoni in druge. Android 13 bo vključil še dovoljenje za prikaz obvestil. Nekaj podobnega že imajo Applovi uporabniki.

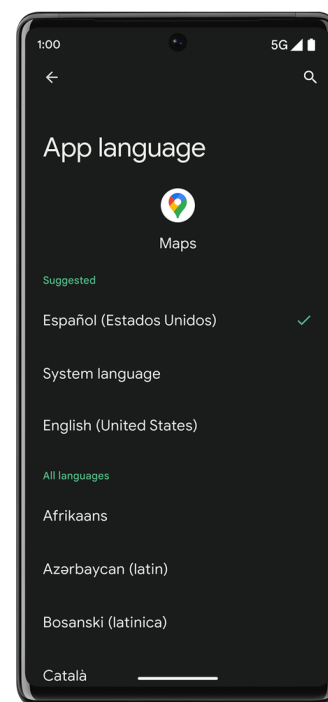
Android 13 tako aplikacijam ne bo dovolil, da vam pošiljajo obvestila, ko jih namestite, razen če jim to izrecno dovolite. To bo vplivalo samo na novo nameščene aplikacije. Tako kot pri drugih pozivih za odobritev dovoljenj, boste pri prvem zagonu aplikacije opazili okno za odobritev dovoljenja »Obvestila«. Na voljo sta samo dve možnosti: odobritev ali zavrnitev.

Podrobna dovoljenja za medije

Android 12 in starejše različice so imele poenoteno dovoljenje za različne vrste medijev. Android 13 jih bo razdelil na tri dele:

- Slike in fotografije.
- Video datoteke.
- Zvočne datoteke.

Tako boste od zdaj naprej namesto enega dobili tri pozivna okna za odobritev dovoljenja. Da vaši zasloni ne bodo preveč nasičeni z obvestili, bo Google aplikacijam dovolil, da na primer združijo dovoljenja za Slike/fotografije in Video datoteke v eno pojavno okno. Prednost novega sistema je večja raven zasebnosti in varnosti, saj uporabnikom ne bo treba skrbeti, da ima določena aplikacija preveč dostopa do nepotrebnih medijev.

Optimizacija baterije

Android 13 vas bo opozoril, ko bodo aplikacije porabile preveč baterije. Opozorila se bodo prikazovala kot tiha obvestila, ki vam bodo omogočila, da aplikacijo izklopite z enim dotikom. Če boste želeli, da aplikacija deluje naprej, boste samo zbrisali obvestilo. Ko boste to storili, se vam bo prikazal pregled aplikacij, ki se izvajajo v ozadju. Seznam se bo nahajal v razdelku s hitrimi bližnjicami in ne bo v napoto pri splošni uporabi telefona.

Hitro seznanjanje

Hitro seznanjanje (angl. Fast Pair) je priročna funkcija za hitro seznanitev telefona z dodatno zunanjo opremo, kot so na primer brezžične slušalke. Namesto ročnega iskanja in dodajanja vas bo telefon preprosto opozoril, da je združljiva naprava v bližini in vprašal, če se želite povezati.

MANJŠE SPREMEMBE

- Podpora za datotečni sistem exFAT: uporabniki, ki so več let hrepeneli po privzeti podpori za exFAT datotečni sistem, bodo končno prišli na svoj račun.
- Nadzor pametnega doma: možnost upravljanja naprav pametnega doma tudi na zaklenjenem zaslonu.
- Razdeljen zaslon: Android 13 si bo sposodil funkcijo iz Androida 12L in vam dovolil, da iz obvestil priključite dve aplikaciji hkrati v več oknih.
- Pisave in smeškoti (angl. emoji) bodo imeli podporo za upodabljanje iz COLRV1. To bo pomagalo pri hitrejšem upodabljanju.

Podatki so ključ za razumevanje ciljne publike

PODATKI VSAKO PODJETJE POGANJAJO NA NEŠTETO NAČINOV.

Podatkovna znanost, analitika velikih podatkov (angl. big data) in umetna inteligenca so ključni trendi na pospešeno rastočem trgu. Ker vse več organizacij sprejema modele, ki temeljijo na podatkih, da racionalizirajo svoje poslovne procese, podatkovna industrija doživlja izjemno rast. Spremembe v načinu življenja, nakupovanja, povezovanja, komuniciranja in splošnega opravljanja dela so spodbudile posameznike in podjetja, da postanejo še bolj digitalni in podatkovno vodeni kot kdajkoli prej.

KAJ SPLOH SO PODATKI?

Podatki so zbirka dejstev in statističnih informacij, ki se zbirajo in obdelujejo za namene reference in analize. Z napredkom digitalne tehnologije se jih najpogosteje shranjuje v digitalni obliki, ki dovoljuje hrambo večjih količin podatkov.

Podatki pa so več kot le številke. Niso več le kanal za analizo preteklih poslovnih nalog in uspehov. Danes se jih uporablja za sprejemanje boljših odločitev in za razumevanje prihod-

nosti. Za podjetje je podatkovna kultura bistvenega pomena za sprejemanje bolj informiranih odločitev.

POMEN PODATKOV V POSLOVNEM SVETU

Široka raznolikost podatkov, ki jih ustvarijo podjetja, vključuje pomembne vpoglede, analitika podatkov pa je ključ do njihovega dešifriranja. Podatkovna analitika lahko pomaga podjetju pri skoraj vsaki nalogi, od prilagajanja marketinške predstavitve za določenega partnerja do prepoznavanja in zmanjševanja poslovnih tveganj.

ZAKAJ SO PODATKI TAKO POMEMBNI?

Na odgovor vplivajo številni dejavniki. Eden najpogostejših razlogov, zakaj podjetja cenijo podatke, je, da jim pomagajo pridobiti konkurenčno prednost.

- Kako lahko izboljšamo svoj izdelek/storitev? Kako lahko strankam in partnerjem olajšamo in pohitrimo dostop do izdelka/storitve?
- Kako pritegniti nove in obdržati obstoječe stranke?

- Kako poskrbeti, da se bodo stranke vedno znova vračale?
- Kako najlažje prehiteti konkurenco in kako najhitreje rasti kot podjetje?

To so vprašanja, ki si jih postavljajo podjetja po svetu. Skupni imenovalac so podatki.

PODATKI VAM POMAGAJO SPREJEMATI BOLJŠE ODLOČITVE

Tudi najmanjša zagonska podjetja ustvarjajo ogromne količine podatkov. Vsako podjetje s spletnim mestom ali trgovino, s prisotnostjo na družbenih omrežjih in sprejemanjem vseh vrst elektronskih plačil zbira podatke o strankah, uporabniških navadah, spletnem prometu, demografskih podatkih in še več. Vsi ti podatki hranijo neskončno potenciala, če se podjetje zna do njih dokopati.

Čeprav obstaja veliko dejavnikov, ki vplivajo na sprejemanje odločitev – interna situacija podjetja, globalni dogodki, osebni občutki ... so trdni podatki vseeno najbolj prepričljivo orodje za rast podjetja. Mala in srednje velika podjetja

lahko pridobijo enake prednosti kot večje organizacije, če podatke uporabijo na pravi način. Podjetja lahko izkoristijo podatke za sprejemanje odločitev o iskanju novih strank, povečanju zvestobe obstoječih, izboljšanju storitev in produktov, izboljšanju marketinških prizadevanj, napovedovanju prodajnih trendov in podobno.

Skratka, podatki pomagajo vodilnim sprejemati pametnejše odločitve pri usmerjanju podjetja.

REŠEVANJE TEŽAV

Ste ravno sredi marketinške kampanje in svi znaki namigujejo, da ne boste dosegli zastavljenih ciljev? Vas zanima, kje se je zalomilo oziroma zakaj prodajna ekipa ni bila tako uspešna kot običajno? Najboljši način za pregled uspešnosti in pridobivanje vpogleda v dogajanje je zbiranje z analizo podatkov. S podatkovno analitiko je mogoče pregledati poslovne procese, kot so trženje, prodaja, proizvodnja, logistika, transport in podobno. Tako boste ugotovili, kje pride do motenj ali zastojev v procesu, ocenili situacijo in našli rešitev. Če pod drobnogled vzamete največja podjetja, boste takoj opazili, da njihovi delovni tokovi delujejo na osnovi podatkov, kar jim omogoča, da ostanejo pred konkurenco.

POVEČANJE PRIHODKOV

Ustrezna uporaba podatkov podjetjem omogoča, da izboljšajo svoje prihodke in denarne tokove. S pregledom finančnih podatkov boste lahko ugotovili, v katere delovne procese ste vložili denar, spoznali svoje potrošniške navade in spremljali, ali področja, v katera ste vlagali, delujejo dobičkonosno ali ne. Vendar pa je potrebno tudi razumeti, da je treba podatke, ki jih uporabljate, najprej upravljati, preden jih uporabite za pregled vpogledov. Obstaja več dobrih praks upravljanja

podatkov, ki jih lahko uporabite za varno zbiranje, shranjevanje in uporabo podatkov.

OSREDOTOČENOST NA STRANKE

Uspešno podjetje se mora osredotočiti na stranke in partnerje. Če poznate njihove navade in preference, razloge za zvestobo vaši blagovni znamki, njihovo demografijo, lokacijo in družbene razmere, je odziv v smislu prodaje lahko največji. Z ustreznimi podatki in prefinjenimi orodji za podatkovno analizo postane ugotavljanje, ali je uporabljena marketinška strategija dobra za povezovanje z novimi in obstoječimi strankami, precej lažje. Če pa pride do ugotovitve, da rezultati niso obetavni, lahko s podatki pravočasno spremenite marketinško strategijo podjetju v prid. Orodja, ki jih pri tem uporabljate, morajo biti zanesljiva in natančna.

IZBOLJŠANJE POSLOVNIH PROCESOV

S pravilno analizo podatkov lahko v celoti razu-

mete poslovne procese podjetja. To omogoča, da se osredotočite na vidike procesov, ki povzročajo izgubo časa in virov. Identifikacija teh področij je nujna, saj poleg zapravljanja sredstev za oglaševanje, škodujejo tudi splošni statistiki podjetja. Uspešno prepoznane pomanjkljivosti se lahko pravočasno reši ter se tako izboljša splošna uspešnost in rezultate.

Interne operacije, kot sta upravljanje dobavnih verig in logistično načrtovanje, je prav tako mogoče ovrednotiti z orodji za analizo podatkov za izboljšanje donosnosti poslovanja. S pravilno rabo orodij postane lažje tudi prepoznavanje vrste potrošnikov, na katere se morate osredotočiti. Na podlagi njihovih interesov je mogoče sprožiti kampanje za pretvorbo teh potencialnih strank v kupce.

PODATKOVNA KULTURA

Uspešna podjetja se osredotočajo na vpeljevanje kulture, ki temelji na podatkih. Od vodij do pisarniškega osebja, vsi morajo sprejeti podatkovno kulturo, ki omogoča enotnost in informiranost med delom na istem projektu. Orientiranje po tej kulturi zagotavlja vrhunsko kakovost izdelkov/storitev, ki jih dobavljate.

Zbiranje in analiziranje podatkov je praksa, ki se je morajo držati vsa podjetja ne glede na velikost. Večja podjetja imajo več prostora za manevriranje in preizkušanje različnih strategij, manjša podjetja pa si tega enostavno ne morejo privoščiti, ker bi bila izguba virov lahko usodna. Zato je uporaba vpogledov, zbranih iz podatkov, ključna za izvajanje uspešnih strategij, ki so ciljno usmerjeni v določeno skupino potrošnikov. Nujno pa je potrebno razumeti in natančno določiti vrsto podatkov, ki jih želite zbrati in uporabiti. Podjetja morajo svoj čas in sredstva porabiti pametno, da dosežejo čim boljše poslovne rezultate.

Opolnomočenje podjetja

Povečanje prepoznavnosti in pismenosti na področju podatkov v celotni organizaciji

QUEST: PREPROSTE REŠITVE ZA ZAPLETEN SVET

Poslovni podatki se še naprej množijo. Z vsako novo sprejeto storitvijo v oblaku pride nova podatkovna zbirka ali niz datotek z metapodatki, z digitalizacijo oddelkov in okviru poslovnih pobud v oblaku pa širjenje podatkov vpliva na vse delavce. Zato morajo odgovorni za podatke zagotoviti preglednost in pismenost, ki sta ključnega pomena za uspešno upravljanje in izboljšanje procesov ter za nadaljnje vodenje podjetja.

Kot pravi Gartner: »Podatkovna pismenost je bistven del kulture, ki temelji na podatkih.«

PREPOZNAVANJE IN UPRAVLJANJE TEMNIH PODATKOV

Nedavna poročila kažejo, da je od 50 % do 90 % podatkov »temnih podatkov« – informacij, ki se jih vodstvo podjetja ne zaveda in jih IT oddelek ni zajel, kar povzroča operativno tveganje in pomeni, da podjetje nima na voljo vseh orodij za pridobivanje vpogleda, razlikovanje in strateško delovanje.

Ena od rešitev za to naraščajočo težavo je revizija podatkov ali katalogizacija podatkov, ki je bistvena kot del prizadevanj za skladnost. Prav tako lahko pomaga odkriti nove načine, kako lahko podjetje uporabi podatke za povečanje vrednosti in pridobitev novih operativnih vpogledov.

5 PRAKS ZA UČINKOVITO UPRAVLJANJE PODATKOV

Imejte enoten vir resnice

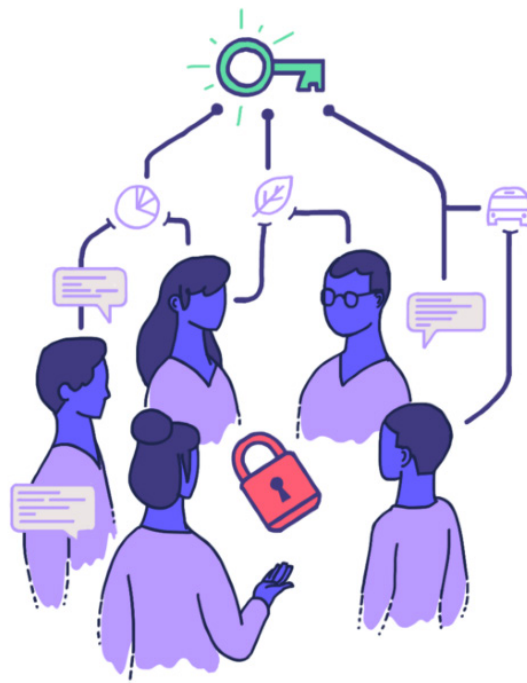
Kot pri številnih pobudah, ki temeljijo na podatkih, je cilj imeti enotno različico resnice, na katero se lahko podjetje zanese pri zagotavljanju vpogledov in doseganju napredka na trgu. Ne glede na podatke in orodja, ki se uporabljajo za njihovo zajemanje, mora biti končni rezultat ta enotna različica, ki zagotavlja pravočasne in točne podatke, zaradi katerih sta tako vsakodnevno poslovanje kot tudi strateško načrtovanje manj stresna.

Razvrstite podatke na občutljive, pomembne ali zastarele

Obstaja lahko še veliko drugih kategorizacij, vendar le-te takoj opredelijo podatke, ki zahtevajo posebno pozornost. Za občutljive podatke je treba uporabiti pravila upravljanja, ki zagotavljajo, da so shranjeni v skladu z uredbo GDPR ali drugimi pooblastili. Pri pomembnih podatkih je treba redno preverjati točnost, veljavnost in aktualnost, medtem ko se je treba zastarelih podatkov čim prej znebiti, da se nanje ne bi zanašala katera koli ekipa ali oddelek.

Izkoristite vizualizacijo podatkov

Vizualizacija podatkov postaja samostojna znanost, vaše podjetje pa potrebuje prave vloge in talente, ki bodo zagotovili, da boste dobili najboljše informacije, obdelane z najprimernejšimi orodji. Rešitve, kot je erwin, lahko identificirajo podatke v podjetju, jih kategorizirajo in zagotovijo meta-

podatke, grafične pripomočke za opismenjevanje (podatkovne linije in miselni grafiki znanja) ter sposobnost integracije z naprednimi orodji za vizualizacijo, ki zagotavljajo pametne vpogleds.

Vključite ljudi v podatkovni krog

Tudi ljudje so del podatkovnega kroga. Vse od višjih vodij, strank in podatkovnih arhitektov do uporabnikov mora podjetje opredeliti deležnike, ki so odgovorni za upravljanje in uporabo podatkov. Zagotoviti mora, da je vsaka vloga ustrezno usposobljena in da poleg upoštevanja pravil o skladnosti upošteva tudi postopke spremljanja, nadzorovanja in sledenja podatkov v podjetju. Poleg tega bi moralo podjetje obvestiti ustrezne vodje, ko se podatkovna sredstva ali procesi, ki vplivajo na uporabnike ali podatke, spremenijo. Platforme za upravljanje podatkov ponujajo možnosti upravljanja in skrbništva podatkov ter možnosti upravljanja politik in socializacije podatkov, ki zagotavljajo, da so vsi uporabniki na isti strani.

Ugotavljanje vrzeli v podatkih

Prepoznavanje vrzeli v vaših podatkih je še ena ključna praksa. Ali so morada podatki v neidentificirani črni luknji? Ali pa se nekateri podatki preprosto ne beležijo? Vzpostaviti je treba center odličnosti ali drugo strukturo skupine in s tem zagotoviti, da ima prizadevanje za vidnost podatkov ustrezno sponzorstvo, financiranje orodij ter jasen nabor ciljev in metrik za zagotavljanje uspeha podjetja.

ZAKLJUČKI ZA VODJE PODATKOV

Ko gre za vaše potrebe po vidnosti in pismenosti podatkov, razmislite o storitvi erwin Data Intelligence za vzpostavitev vidnosti podatkov na ravni podjetja z upravljanjem podatkov in najboljšimi podatkovnimi praksami. Več informacij o podatkovni opolnomočenosti lahko dobite pri podjetju ADM-Adria na spletni strani www.adm-adria.si.

(P.R.)

adm
ria

ADM Adria, d. o. o.

+386 59 251 955

info@adm-adria.eu

www.adm-adria.si

TELEMACH

Najsodobnejši podatkovni center v Sloveniji

KAJ JE POMEMBNO PRI PODATKOVNEM CENTRU? ZA UPORABNIKA ZAGOTOVO TO, DA JE DOSTOPEN 24 UR NA DAN, VSE DNI V TEDNU, DA JE ZANESLJIV, UČINKOVIT, SEVEDA PA NE SMEMO POZABITI NA VARNOST.

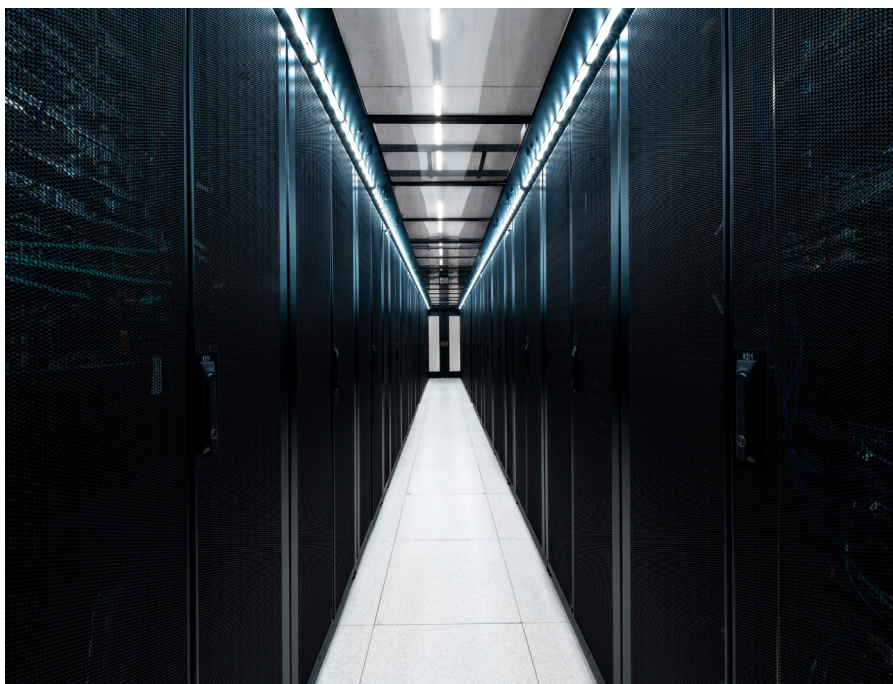
V Ljubljani je zrasel največji odprti podatkovni center v Sloveniji, ki slovenskim in mednarodnim podjetjem ter organizacijam zagotavlja nove hibridne storitve. Podjetja lahko v njem najamejo strežnik ali celo zgolj prostor za strežnik, lahko se odločijo za oblako platformo, zakupijo lahko več ali manj prostora na strežniku, morada med projektom ugotovijo, da potrebujejo dodatne kapacitete – in jih brez težav zakupijo. Možnosti, ki jih nudi nov Telemachov podatkovni center, je skoraj neskončno. Dosega pa tudi Tier III klasifikacijo po Uptime Institute merilih. Kaj to pomeni? Manjšo možnost pred nevarnostjo izpada, saj ima tako na energetske kot na hladilnem sistemu poleg primarnega voda tudi rezervnega, in to bodo strokovnjaki v podjetjih, ki bodo uporabniki storitev, znali še kako ceniti. To pomeni tudi, da je možno katerokoli komponento odstraniti, ne da bi to vplivalo na delovanje centra.

Še nekaj osupljivih števil: podatkovni center III ravni zagotavlja 99,982-odstotno zanesljivost, kar na letni ravni pomeni največ 1,6 ure izpadov, zato je namenjen predvsem večjim podjetjem. Tudi če pride do izpada napajanja, zagotavlja še 72 ur delovanja.

OGROMNO MOŽNOSTI

Spremljanje in upravljanje opreme sta pomemben del sodobnih podatkovnih centrov. Podjetja, ki se odločijo za Telemachovo storitev, imajo na voljo isto programsko opremo, ki jo uporablja Telemachov nadzorni center. Vključuje tudi orodja za upravljanje infrastrukture v podatkovnem centru, administratorjem opreme pa omogoča spremljanje na daljavo – tako opreme kot tudi prostorov. Merijo lahko tudi zmogljivost in izvajajo ukrepe za odpravljanje napak, ne da bi fizično stopili v podatkovni center.

Ena izmed posebnosti Telemachovega podatkovnega centra so tudi regalni sistemi z zaprtim sistemom hlajenja, kjer je vsak regal posebej aktivno hlajen z vmesnimi klimatskimi napravami. Glavna prednost tega je, da ni treba hladiti celotne prostornine zraka v regalnih sobah. Učinkovitost hlajenja je s tem veliko večja – poraba električne energije pa kar 40 odstotkov manjša.

OMOGOČA VEČ VRST GOSTOVANJA

- **Kolokacija:** V kolokacijskih prostorih Telemach nudi možnost najema celotne komunikacijske omare, lahko pa tudi zgolj polovico ali tretjino. Ponudbo prilagodijo naročniku. Ponujajo celo zgolj najem prostora za posamezne strežnike in komunikacijsko opremo.
- **Omejeno upravljanje storitev:** Pri Telemachu lahko za vas aktivno upravljajo ali spremljajo strojno opremo. Tu gre lahko za poročila o delovanju, zagotavljanje poveztivosti, tehnično podporo ...
- **Napredno upravljanje storitev:** Poleg omejenega upravljanja storitev si lahko naročnik pri Telemachu omisli tudi napredno upravljanje storitev, kar pomeni, da vam omogoča postavitev in upravljanje virtualnih strežnikov do ravni želenega operacijskega sistema ali do ravni vzdrževanja posameznih aplikacij in podatkovnih zbirk (Microsoft Exchange, Oracle, Microsoft SQL, Microsoft Office ...) za določeno število zaposlenih.
- **Računalniške platforme v oblaku:** Na voljo so tudi zasebne in virtualne zasebne

računalniške platforme v oblaku. Telemach nudi različne storitve javnega oblaka in kolokacijske storitve za premike strežnikov in informacijske opreme ter storitve dodatnih kapacitet.

VISOKA STOPNJA VARNOSTI

Poleg visoke stopnje kibernetske varnosti je treba v tovrstnih centrih poskrbeti tudi za ostale nivoje varnosti. Med drugim so pri Telemachu zanj poskrbeli tudi z okolju prijaznim kemičnim sistemom za gašenje, ki ognju odvzame kisik in zmanjša poškodbe opreme. Tu je treba gašenje posvetiti veliko skrb, saj lahko z nepravilnim pristopom povzročimo več škode kot koristi. Da boste mirno spali, ne moremo mimo vgrajenega protivlomnega sistema s centralnim video-nadzornim sistemom, dodatne zaščite s kontrolo pristopa in stalne prisotnosti nadzorno-tehnične in varnostne službe.

Več najdete na www.telemach.si/poslovni. (PR)

telemach

Avtomatizacija prihodnosti

Modeli umetne inteligence v pomoč kreativnim poklicem

VSE KAŽE NA PRIHODNOST, V KATERI BO DO DOLOČENE MERE PRIŠLO DO AVTOMATIZACIJE TUDI NAJZAHTEVNEJŠIH POKLICEV.

V Endavi, kjer razvoj umetne inteligence ne samo spremljajo, temveč jo tudi uporabljajo, pravijo, da se bodo tako strokovnjaki lahko osredotočili na to, v čemer so najboljši – na kreativnost in reševanje problemov.

Kako bo umetna inteligenca v prihodnosti pomagala kreativnim poklicem, je na letošnjem Slovenskem oglaševalskem festivalu ponazoril dr. Boris Cergol, regijski vodja podatkovne discipline v Endavi. S pomočjo modelov umetne inteligence je namreč v manj kot desetih minutah generiral idejo za inovativen namišljeni produkt, njegov ciljni segment kupcev, ime in slogan produkta, korporativne vrednote podjetja, prodajno ponudbo za potencialne investitorje in besedilo za TV oglas.

EVOLUCIJA MODELOV UMETNE INTELIGENCE

Modeli iz družine generativnih modelov, ki omogočajo generiranje kreativne vsebine, so v tem trenutku sposobni na podlagi navodil v naravnem jeziku generirati pisne vsebine, kot so eseji, novice, pesmi, prepričljive slikovne vsebine, pa tudi programsko kodo. V bližnji prihodnosti lahko torej pričakujemo preboj na področju video in avdio vsebin.

Najbolj prepoznaven pionir na tem področju je zagotovo podjetje OpenAI, ki je leta 2018 predstavilo svoj prvi jezikovni model serije GPT (Generative Pre-Trained Transformer), katerega cilj je iz dane iztočnice nadaljevati besedilo na karseda smiseln način. Za ilustracijo, iz dane iztočnice »Nekega dne je za sedmimi gorami in sedmimi vodami kuža Piki srečal lisičko z zlomljeno tačko«, je model v trenutni fazi razvoja sposoben generirati pravljivo poljubne dolžine. Sledili

Slika modela DALL-E2 (OpenAI), ki je dobil navodilo: »Plišasti medvedek, ki se v družbi samoroga poganja po mavrici v stilu Van Gogha«.

so naslednji modeli in ostala podjetja, kot so Google, DeepMind in Meta. Vidimo lahko sama velika tehnološka imena, kar sovпада z dejstvom, da učenje tovrstnih modelov lahko traja tudi po več tednov, to pa prinaša visoke stroške razvoja. Poleg generiranja besedil veliki jezikovni modeli zmorejo tudi prevajanja, odgovarjanja na vprašanja, razlage ter sumarizacije besedil, v zadnjem času pa se pojavljajo tudi modeli, zmožni logičnega pojasnjevanja.

KAKO SE GENERATIVNI MODELI UČIJO?

Gre za družino modelov nenadzorovanega učenja, kar pomeni, da za učenje ne potrebujejo označene učne množice. Učijo se namreč tako, da v vsakem stavku ogromnega korpusa prosto dostopnega besedila skušajo napovedati naslednjo besedo. Rezultat tovrstnega načina učenja je njihova sposobnost, da dano iztočnico dopolnijo s karseda naravnim nadaljevanjem. Ti modeli posedujejo enormno količino informacij, saj so bili naučeni na ogromnih korpusih besedil – GPT-3 je bil na primer naučen na osnovi 45 TB besedila, med drugimi tudi na celotni platformi Wikipedia, večjemu korpusu knjig ter naključnih internetnih straneh. Kljub temu da tovrstni modeli vedo marsikaj, pa moramo do informacij, ki nam jih postrežejo, biti previdni. Velikokrat se namreč zgodi, da si model kratkoma kaj izmisli.

PRIHODNOST V PISANJU PROGRAMSKE KODE IN GENERIRANJU VIZUALNIH VSEBIN

V učno množico jezikovnih modelov so njihovi razvijalci poleg korpusov naravnega jezika nedavno dodali tudi večje količine programske kode, za primer omenimo celotno platformo GitHub, in jim s tem dodali tudi neverjetno sposobnost generiranja programske kode. Čeprav so modeli, ki so sposobni pisanja programske kode, trenutno še v povojih, se na trgu že pojavljajo razširitve razvojnih okolij, kot je na primer GitHub Copilot, ki razvijalcem omogoča nadaljevanje programske kode iz dane iztočnice, generiranje kode iz komentarjev v naravnem jeziku ter tako imenovane »docstringe«, generiranje enotskih (angl. unit) testov iz dane kode in/ali specifikacij, prestrukturiranje in razlage dane kode ter iskanje ranljivosti v programski opreml. V zadnjem času pa se je fokus iz generiranja samega teksta prestavil tudi na generiranje prepričljivih, realnih, namišljenih ali abstraktnih vizualnih vsebin iz navodil, podanih v naravnem jeziku, kjer so pravo revolucijo nedavno povzročili v podjetju Stability AI. V nasprotju s prevladujočo prakso so namreč svoj model za generiranje slikovnega materiala iz teksta, Stable Diffusion, v javnost sprostili s permisivno licenco. Za konec pa še vprašanje – bi lahko uganili, ali je pričujoči tekst napisan s strani človeka ali umetne inteligence?

(P.R.)

endava

Endava d. o. o.

Letališka cesta 29B,
1000 Ljubljana
www.endava.com
041 806 323

WFVCONF»

World FutureVerse Conference

29. September – 1. Oktober
Bled, sLOVEnia

Si in ali out?

#Metaverse #Web3.0 #Blockchain #NFT

Mednarodna konferenca **novih priložnosti** s svetovnimi govorniki in vizionarji **industrije** in **marketinga**.

Ne zamudi!

www.wfvconf.com

Gostovanje in domene NEOSERV.si

Pohitritev WooCommerce trgovine

HITRE SPLETNE TRGOVINE OMOGOČAJO BOLJŠO UPORABNIŠKO IZKUŠNJO KOT POČASNE. V ISKALNIKU GOOGLE SE UVRŠČAJO VIŠJE, PRIVABIJO VEČ KUPCEV IN BELEŽIJO VEČJE ŠTEVILO NAKUPOV.

Uporabniki interneta zahtevajo, da se jim spletna stran na računalniku, telefonu ali drugi pametni napravi prikaže takoj. Vsaka dodatna sekunda pomeni manjšo obiskanost, kar se najbolj pozna pri spletnih trgovinah, ki zato prodajo manj, kot bi lahko. Ker je na spletu največ spletnih trgovin izdelanih v sistemu WordPress, je pomembno, da znamo svojo WooCommerce trgovino pohitrjeti. Ta mora ves čas delovati hitro, še posebej pa je to pomembno proti koncu leta, ko zaradi praznikov močno naraste število nakupov. Kateri so torej najpomembnejši koraki za optimizacijo hitrosti WooCommerce trgovine?

SPLETNO GOSTOVANJE NA VISOKO ZMOGLJIVEM STREŽNIKU

Pri NEOSERV.si, kjer spletno gostovanje in registracijo domen ponujajo že od leta 2003, opozarjajo na izjemen pomen ustrezne izbire ponudnika, vrste in paketa gostovanja. Kako hitro se bo obiskovalcu prikazalo WordPress spletišče, je namreč v največji meri odvisno od zmogljivosti strojnega okolja, razpoložljivosti strežniških sredstev in optimiziranosti programske opreme. Pri omenjenem podjetju ponujajo več vrst spletnega gostovanja, s čimer zadostijo potrebam različnih zahtevnosti spletnih strani. Preprostejšim WordPress stranem so na voljo paketi Deljenega gostovanja (tudi z neomejeno SSD prostora), zahtevnejšim stranem in trgovinam paketi Turbo gostovanja na LiteSpeed okolju (z diskovnimi polji NVMe SSD in super hitrimi procesorji Intel XEON Gold), za najzahtevnejše naročnike z visoko obiskanimi spletnimi trgovinami ali portali pa je kot nalašč rešitev na ključ – Dedicirano strežniško okolje. Gre za izjemno zmogljivo storitev, pri kateri naročnik prejme svoj strežnik z vključeno licenčno programsko

opremo, 24/7 strokovno podporo ter redno vzdrževanje strojne in programske opreme.

Kolikšen je dejanski vpliv prenosa WordPress strani ali trgovine na zmogljivejšo strežniško okolje, pri NEOSERV.si testirajo v študijah primerov. S prenosom strani Matejinkatarina.com, ki je sprva gostovala pri znanem tujem ponudniku, na strežnik Deljenega gostovanja, se je stran naložila v 1,53 s (prej 2,68 s). Z osnovno optimizacijo hitrosti pa se je čas nalaganja zmanjšal na zgolj 673 ms. Ponudnik na svoji strani izpostavlja tudi primer prenosa WooCommerce trgovine Moon.si, ki se je na strežniku enega večjih slovenskih ponudnikov gostovanja nalagala 1,06 s. Čeprav čas nalaganja ni bil visok, so s prenosom na NEOSERV Turbo strežnik dosegli znižanje na 327 ms, z optimizacijo hitrosti pa so čas nalaganja znižali celo na 209 ms.

Če torej želite pospešiti svojo WordPress spletno stran ali WooCommerce trgovino, morate najprej poskrbeti za odlično osnovo. Priskrbeti si morate kakovostno spletno gostovanje ter glede na svoje potrebe izbrati ustrezno vrsto in paket storitve.

DODATNI UKREPI ZA POHITRITEV TRGOVINE

Ko opravite z izbiro oz. prenosom spletne trgovine na hiter in zmogljiv strežnik, je čas za nadaljnje korake. Pomembno je, da vaše spletišče deluje na novejši PHP različici, saj ta omogoča hitrejšo procesiranje kode. Vpliv na hitrost nalaganja imajo tudi nameščene slike. Te morajo biti shranjene v pravi velikosti, ki je odvisna od WordPress grafične predloge, v pravem formatu (.webp, .jpg, .png) in ustrezno stisnjene, npr. z uporabo orodja Kraken.io. Smiselno je poskrbeti tudi za sprotno nalaganje slik.

Čas nalaganja trgovine boste bistveno zmanjšali še z nastavitvijo predpomnjenja, združitvijo in minifikacijo CSS/JS datotek. Pri tem si lahko pomagata z vtičnikom, npr. WP Fastest Cache ali WP Rocket. V primeru LiteSpeed okolja pa pri NEOSERV.si, kjer nudijo tudi brezplačno analizo spletnih strani in trgovin ter svetovanje za optimizacijo, priporočajo uporabo vtičnika LiteSpeed Cache. Poleg tega svetujejo redno posodabljanje sistema WordPress, vtičnikov in grafične predloge.

(P.R.)

neoserv

HITRO, VARNO IN ENOSTAVNO

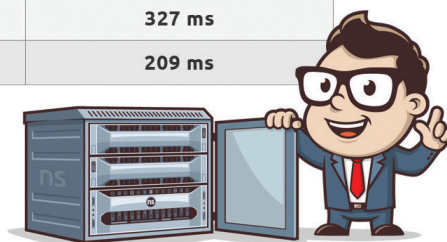
T: 059 335 000

E: info@neoserv.si

W: www.neoserv.si

ČAS NALAGANJA	MATEJINKATARINA.COM	MOON.SI
PRED PRENOSOM	2,68 s	1,06 s
PO PRENOSU	1,53 s	327 ms
PO OPTIMIZACIJI	673 ms	209 ms

neoserv

Trajnost podatkovnih centrov

Kako zmanjšati vpliv na okolje

DIGITALIZACIJA VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA JE POVZROČILA EKSPLOZIJU USTVARJANJA PODATKOV. A PODATKOVNI CENTRI ZA SVOJE DELO PORABLJAJO OGROMNO ENERGIJE IN VIROV, ZATO POSTAJA KLJUČNO VPRAŠANJE NJIHOVA TRAJNOST.

To je v pogovoru izpostavila tudi Jelena Pejko-
vić, direktorica sektorja Secure Power v Schnei-
der Electricu za Slovenijo, Hrvaško, Srbijo, Bosno
in Hercegovino ter Črno goro.

Kako trajnostni in energetsko učinkoviti so lahko podatkovni centri?

Podatkovni centri so hrbtenica današnjega digi-
talnega sveta. A odgovorni so za do dva odstot-
ka svetovnih izpustov ogljika, kar je primerljivo s
celotno letalsko industrijo. Za bistven napredek
na področju trajnosti se je treba osredotočiti na
pet ključnih področij vpliva na okolje: poraba
energije, voda, izpusti toplogrednih plinov, vpliv
na odpadke, tla, vodo in zrak. Vsako od teh po-
dročij zahteva merjenja in analize, da bi na kon-
cu identificirali nove tehnologije, ki bodo vodile
k izboljšanju ali zmanjšanju negativnega vpliva
na okolje.

Podatki so nam dali številne informacije, ki se jih
prej nismo zavedali, zato je napaka vsakega po-
djetja, ki na poti do trajnosti začne z dejanji na-
mesto z zbiranjem informacij. V podjetju Schnei-
der Electric svojim strankam omogočamo zbira-
nje, spremljanje in analiziranje podatkov o porabi
virov in operativnem stanju podatkovnih centrov
prek palete programskih izdelkov EcoStruxure IT
DCIM, vključno z ekstrapolacijo trendov. Ta orodja
igrajo ključno vlogo pri zagotavljanju maksimal-
ne izrabe energije in virov v podatkovnem cen-
tru, pa tudi pri doseganju visoke razpoložljivosti,
odpornosti in učinkovitosti infrastrukture.

Med pandemijo se je digitalizacija močno po- spesila in pokazala potrebo po rešitvah na

Jelena Pejko-
vić, direktorica sektorja Secure Power

robu (omrežja). Kako lahko uporabniki dose- žejo digitalno preobrazbo in kakšni so trendi?

Trgovina, izobraževanje in tudi velik del poslova-
nja je prenesen na splet. Predstavljajte si, koliko
podatkov je to in kolikšen je porast prometa pri
ponudnikih interneta – torej vse, kar mi kot upo-
ravniki dojemamo kot neopredmeteno, obstaja
nekje v obliki fizične infrastrukture. Rešitve na
robu so visoko zmogljive in so nekakšen most
do rešitev v oblaku. S tem, ko večino aplikacij
postavimo bližje uporabniku, na rob omrežja,
zmanjšamo zamude pri razpoložljivosti podat-
kov in vpliv težav na njihov prenos.

Ko govorimo o trendih, največkrat govorimo o
mikro in modularnih podatkovnih centrih, dveh
ločenih konceptih, namenjenih različnim trgov.
Mikro podatkovni centri so odlična rešitev za
okolja, kot so šole, zdravstveni domovi in po-
dobno, kjer že obstaja objekt, ki zaradi digitalne
preobrazbe potrebuje več IT opreme, nima pa
dovolj ustreznega prostora. Modularni ali mon-
tažni podatkovni centri so večinoma kontejner-
ske rešitve, ki jih je glede na potrebe uporabni-
kov mogoče konfigurirati po meri. Ker ne zahte-
vajo gradbenih in raznih dovoljenj, prihranimo
veliko časa in prostora. Podjetja lahko na primer
na svoje parkirišče zložijo več zabojnikov in
imajo pripravljen podatkovni center.

Kakšna bo po vašem prihodnost podatkov- nih centrov?

Zagotovo ne bomo mogli nadaljevati s takšno
porabo energije. Schneider Electric je v zadnjih

10 letih sodeloval z največjimi svetovnimi po-
datkovnimi centri ter jim pomagal pri odpravi
energetskih izgub in povečanju učinkovitosti za
80 odstotkov. V podjetju verjamemo, da morajo
podatkovni centri prihodnosti uravnovežiti štiri
ključne komponente: odpornost, prilagodljivi-
nost, trajnost in učinkovitost. To pomeni zmanj-
šanje ranljivosti in nenačrtovanih izpadov, omo-
gočanje avtomatskega in daljinskega nadzora,
izboljšanje kibernetske varnosti in celovito na-
povedno analitiko. Prilagodljivost pomeni sledi-
ti novim tehnologijam, prilagodljivost pri načr-
tovanju, uporabi, storitvah in združljivost z na-
slednjo generacijo IT. Trajnost zahteva odgovor-
no izpolnjevanje poslovnih nalog, brez ogroža-
nja prihodnosti, učinkovitost pa pomeni opti-
mizacijo stroškov, hitrost ter hkrati poenostavitev
procesov s digitalnimi storitvami. (P.R.)

Schneider Electric

Schneider Electric d.o.o.

Ameriška ulica 8,

1000 Ljubljana

Tel.: +386 1 236 35 45

e-pošta: info@kali.si

www.se.com/si/sl/

WHITE SHARK

Vsestranska in dostopna gaming oprema

ČE NA HITRO OCENIMO GAMERJA IN GA POSTAVIMO OB BOK POVPREČNEMU UPORABNIKU RAČUNALNIŠKE OPREME, HITRO VIDIMO, DA JE TO ZAHTEVEN UPORABNIK, KI ŽELI NEKAJ VEČ.

Računalniška oprema, ki jo potrebujejo gamerji, je običajno bolj zmogljiva od opreme povprečnega uporabnika – ne glede na to, ali se pogovarjamo o procesorju, količini pomnilnika, zaslonu, tipkovnici, miški ali o stolu.

Zanje so nekaj najbolj normalnega zaslon z visoko stopnjo osveževanja, odzivna miška in tipkovnica brez zakasnitev, ki bi lahko v igri pomenili poraz. Prav tako v »komplet« sedita kakovostna miza in stol, saj so gamerji uporabniki, ki ob računalniku preživijo ure in ure. In tam se morajo počutiti udobno.

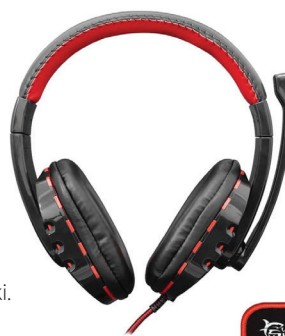
IZSTOPAJOČE BARVE, DIZAJN, RGB OSVETLITEV ...

Tudi ta oprema je zelo različna, tako po ceni kot po zmogljivosti. Podjetje White Shark v svetu gaminga ponuja dobro opremo, dostopno vsem. Izstopajoče žive barve, RGB osvetlitev in dizajn, ki je daleč od klasično tradicionalnega – to so, če omenimo vizualni vidik, najbolj očitni znaki, da imamo opravka z računalniško opremo, namenjeno preigravanju računalniških iger. Nabor izdelkov White Shark je ogromen, saj nudi vse za boljše igralno izkušnjo in počutje igralcev ob njihovem najljubšem opravilu. Gaming oprema pa ni namenjena izključno ljubiteljem računalniških iger, temveč si jo lahko za izboljšanje uporabniške izkušnje omisli kdorkoli.

NAJ VAM BO UDOBNO

Stol je del opreme, ki ni neposredno povezana s tehnologijo, a je za delo z računalnikom zelo pomembna. Na kakovostnem stolu več ur sedenja ne bo pomenilo bolečin v hrbtenici, ampak počitek. Prav zato se za stol splača zapraviti nekoliko več. White Shark ponuja gaming stole, nastavljive po višini, prav tako pa omogočajo na-

stavitev nagiba, imajo podporo za glavo, hrbtenico in ledveni del, naslona za roke, kakovostna kolesčka, za povrhu pa so še privlačnega videza. Omislite si jih lahko v vseh mogočih barvah – v rdeči, rumeni, beli, modri, črni s poudarjenimi šivi ali z večbarvnimi dodatki. Ni, da ni.

MIŠKE IN TIPKOVNICE ZA VSE OKUSE

Ker je računalnik brez miške praktično neuporaben, White Shark poseben poudarek namenja tudi temu kosu opreme. White Shark računalniške miške praviloma krasi osvetljen

Stol lepo dopolnjuje miza, kakršna je White Shark Fire Shadow z vgrajenimi LED trakovi. Ena njenih boljših lastnosti je, da noge omogočajo uravnavanje mize glede na nagib tal. Vgrajen ima tudi obešalnik za slušalke in držalo za pijačo. Miza je opremljena z luknjo za kable, da bodo vedno urejeni in ne bodo švigali vsepovprek. Narejena je iz kovine, ABS in iverne plošče.

logotip podjetja. Izbirate lahko med različnimi barvami, bolj ali manj ergonomskimi oblikami in različnimi materiali. Večje število gumbov na miški bo omogočilo več možnosti in manj klikov za dosego želenega učinka. Kot smo vajeni, lahko funkcije določenih gumbov prilagajamo njihovemu namenu. Tudi ločljivost miške je pri boljših primerih enostavno nastavljiva. Za ljubitelje RGB osvetlitve pa je nastavljiva tudi ta. Od klasične oblike do miške bolj robotih, ostrih oblik in takšne z luknjicami, skozi katere vidimo v njeno drobno – izbira je vaša.

Podobna zgodba se ponovi pri tipkovnicah. Glede na želje in potrebe lahko izbirate med bolj klasičnimi ali tistimi, ki bodo postale središče pozornosti na vaši mizi. V vsakem primeru boste glede na želje in potrebe našli ustrezno tipkovnico, ki vam bo dobro služila, ob tem pa ne boste ostali praznih žepov.

Ko smo že pri računalniški periferiji, ne smemo pozabiti, da White Shark ponuja še vrsto drugih izdelkov, ki so nepogrešljivi tako za gamerje kot tudi za ostale uporabnike. Kakovostni zvočniki, slušalke, stojala za monitorje, ventilatorji za hlajenje računalnika, mikrofoni za podcast in streaming, spletne kamere in nahrbtniki.

Vse, kar potrebujete, najdete na spletni strani www.techtrade.si.

Prepustite se užitku.

(P.R.)

TECHTRADE

WHITE SHARK

Tech Trade

Blatnica 8, 1236 Trzin

+386 1 562 21 11

www.techtrade.si

Na voljo še nekaj prostih mest - vpis je v teku

Z IT diplomo boste ohranili delovno mesto ali napredovali

VEČINA ŠTUDIJA V CELOTI ONLINE.

Digitalizacija, avtomatizacija in robotizacija preoblikujejo delovna mesta prihodnosti. Če boste želeli ostati konkurenčni na trgu delovne sile, boste morali razširiti svoje veščine in dopolniti kompetence. Predvsem pa boste za ohranitev delovnega mesta ali napredovanje potrebovali DIPLOMO.

ZAKAJ IZBRATI ŠTUDIJ V PROGRAMU INFORMATIKA?

- Usposobili se boste za obvladovanje inovativnih tehnologij, načrtovanje in projektiranje informacijskih sistemov, izvajanje skrbništva programske in strojne opreme, za uporabo programskih orodij, varovanje informacij in računalniških sistemov ter za oblikovanje spletnih strani.
- Usposobili se boste za nameščanje, vzdrževanje in servisiranje informacijsko komunikacijske opreme, načrtovanje in izgradnjo omrežij, nameščanje in administriranje strežnikov, načrtovanje, izdelavo in administriranje zbirke podatkov.
- Spoznali boste različne nivoje zaščite računalnikov in omrežij, se naučili, kako preprečiti širjenje virusov in drugih mehanizmov za vdore s sistemskimi rešitvami, kot so požarni zidovi, in s programskimi rešitvami, kot so antivirusni programi, se seznanili z dobro pripravo gesel

in drugimi mehanizmi za avtentikacijo, npr. biometrično prepoznavanje (prstni odtis itd.).

KJE ŠTUDIRATI?

V Sloveniji je kar nekaj višjih šol, ki ponujajo študij informatike. Programi so enaki, razlikujejo pa se v izvedbi. Na Višji strokovni šoli DOBA so v zadnjih letih izoblikovali najbolj popoln način študija – to je KOMBINIRANA ŠTUDIJSKA POT, ki združuje najboljše iz klasičnega in online študija. Študenti **večino obveznosti opravijo online**, nekaj srečanj pri strokovnih predmetih pa se izvede z vajami v predavalnici. Četudi je večina predmetov online, vam na Višji strokovni šoli zagotavljajo 24/7 podporo pri študiju.

Študentje informatike na Višji strokovni šoli DOBA kot izjemno veliko prednost izpostavljajo tudi praktičen študij, saj njihovi predavatelji prihajajo iz prakse in so tako seznanjeni z novostmi na področju.

V DRUGEM LETNIKU NA VIŠJI STROKOVNI ŠOLI DOBA DVE ZANIMIVI USMERITVI

Sistemske administriranje in upravljanje podatkovnih omrežij

- Varnost in zaščita
- Računalniške komunikacije in omrežja II
- Operacijski sistemi II
- Vzdrževanje sistemske programske opreme

“Diploma mi je odprla nova vrata in omogočila boljši zaslužek.”

Matej Šibila
diplomant programa
Informatika

Programske aplikacije in podatkovne baze

- Programiranje II
- Razvoj programskih aplikacij
- Zbirke podatkov II
- Informacijski sistemi

KAR 500 EVROV POPUSTA PRI ŠOLNINI

Višja strokovna šola DOBA vam ob 15-letnici izvajanja študijskega programa INFORMATIKA ponuja tudi 500 EUR popusta pri šolnini.

Ne zamudite še enega leta, vpis je v teku, prijavnico najdete na www.doba.si. (P.R.)

V dveh letih do diplome na
Višji strokovni šoli DOBA

POSTANITE INŽENIR INFORMATIKE

- 500 EUR popusta za 15 let izvajanja programa
- plačilo šolnine na 30 obrokov
- vpis je v teku

Kaj je univerzalni bliskovni pomnilnik (UFS)?

UNIVERZALNI BLISKOVNI POMNILNIK OZIROMA UFS JE TEHNOLOGIJA SHRANJEVALNIH POGONOV, KI JIH NAJDEMO V PAMETNIH TELEFONIH. SAMSUNG JE PRED KRATKIM NAJAVIL UFS 4.0, KI OBLJUBLJA HITROSTNI NAPREDEK IN MANJŠO PORABO BATERIJE.

Zmogljivost pametnega telefona običajno ocenimo na podlagi zmogljivosti procesorja in kapacitete sistemskega pomnilnika (RAM). Vlogo igra tudi operacijski sistem oziroma njegova optimizacija. Premalo pa se govori o shranjevalnih pogonih, pri katerih je največkrat v ospredju njihova kapaciteta. Razlog je zelo preprost. Ker je kapaciteta numerična, jo je lažje primerjati s kapacitetami drugih telefonov. Na primer, iPhone 13 ima na voljo do 1 TB prostora (odvisno od različice), Samsung Galaxy S22 (ne velja za S22 Ultra) pa samo do 256 GB. Na podlagi teh parametrov lahko oboževalci lažje primerjajo svoje

najljubše telefone. Saj veste, tako kot smo se v otroštvu igrali s kartami avtomobilov in primerjali, kateri ima V8 in kateri V12 motor.

Te številke pa ne igrajo vloge pri zmogljivosti telefona. Podobno velja tudi za kamere, kjer večji senzorji ne pomenijo avtomatsko boljše fotografije. Če kapaciteta pogona ne igra pomembne vloge pri zmogljivosti telefona, na kaj bi potem morali biti pozorni, ko je govora o zmogljivosti telefona? Odgovor je na hitrost shranjevanja in zapisovanja, na kar neposredno vpliva univerzalni bliskovni pomnilnik (angl. Universal Flash Storage) oziroma UFS.

Najnovejša različica je trenutno UFS 3.1, Samsung pa je pred kratkim napovedal UFS 4.0. Čeprav slednji ne dobiva veliko medijske pozornosti, je poskrbel za velik premik na področju potrošniške elektronike. V nadaljevanju boste izvedeli, kaj sploh je UFS, kaj lahko pričakujemo od najnovejšega standarda UFS 4.0 in kdaj bi ga lahko videli v telefonih in tablicah.

KAJ JE UFS POMNILNIK?

Starejše Android naprave so uporabljale bliskovni pomnilnik na osnovi eMMC (angl. embedded MultiMediaCard), bistveno počasnejšo tehnolo-

Vaš najljubši kanal
vam bo zaupal
vsebino

naslednje številke...

 MEDIA TV Kapucinski trg 8, p.p. 114 Škofja Loka E-mail: info@media-tv.si	 SPONKA TV www.sponka.tv E-mail: info@sponka.tv	 TV AS Murska Sobota Gregorčičeva ul. 6, 9000 Murska Sobota p.p. 203, T.: 02/ 521 30 32 tv.as@siol.net, www.tv-as.net	 GORENJSKA TELEVIZIJA P.P. 181, Oldhamska cesta 1A 4000 Kranj T.: 04/ 233 11 55 info@tele-tv.si, www.tele-tv.si	 TELEVIZIJA ETV Loke pri Zagorju 22, 1412 Kisovec GSM: 041-779-390 televizija@etv-hd.si, www.etv-hd.si
 NET TV Ob blažovici 115, Limbuš info@xtension.si T.: 02/252 68 07	 TV ŠIŠKA Kebetova 1, Ljubljana tvsiska@kabelnet.si T.: 01/505 30 53	 INFOJOTA Informacijski kanal Ajdovščina infojota@email.si gsm: 040 889 744	 TELEVIZIJA MEDVODE Cesta kom. Staneta 12, 1215 Medvode T.: 01/361 95 80, F.: 01/361 95 84	 VTV - VAŠA TELEVIZIJA Žarova 10, Velenje tel.: 03/ 898 60 00, fax: 03/ 898 60 20 vstvstudio@siol.net, www.vstvstudio.com
			 NOVA GORICA Gregorčičeva 13, Dornberk T.: 05/335 15 90, F.: 05/335 15 94 info@vitel.si, www.vitel.si	

gijo shranjevanja od modernega univerzalnega bliskovnega pomnilnika. Če imate zmogljiv procesor, na primer Snapdragon 8+ Gen 1, ki ga združite s počasnim pomnilnikom eMMC, boste njegovo zmogljivost močno oklestili. Pametni telefon bo kljub vsej tej moči, ki jo premore procesor, počasi odpiral aplikacije, se zatikal in na splošno kazal znake upočasnitve. Zato je eMMC pomnilnik danes bolj ali manj izumrl. Najdemo ga še v nizkocenovnih napravah, kot so na primer računalniki Chromebook.

UFS, sodobnejša tehnologija bliskovnega shranjevanja, je začela svoj vzpon okoli leta 2016. Zasnovana je bila za zagotavljanje hitrosti, podobne SSD-ju, na mobilnih napravah (telefoni, kamere, prenosniki ...). UFS je vmesnik s polnim duplexom, kar pomeni, da omogoča sočasno branje in pisanje. eMMC uporablja vzporedni ali pol-dupleksni vmesnik, ki dovoljuje le eno od teh operacij hkrati. UFS porabi tudi manj energije. Prihajajoči standard UFS 4.0 bo nasledil UFS 3.1, ki je pred kratkim praznoval drugi rojstni dan.

KAJ JE UFS 4.0 IN ZAKAJ JE POMemben?

UFS 4.0 je najnovejši pomnilniški standard, ki ga je odobrila svetovna organizacija JEDEC (Joint Electron Device Engineering Council) za razvoj odprtih standardov za mikroelektroniko. Samsung je napovedal, da bo novi standard UFS 4.0 ponujal bistveno večje hitrosti prenosa, energetska učinkovitost in celo prihranek prostora. Natančneje, UFS 4.0 bo lahko dosegal hitrosti do 32,2 Gbps na podatkovni pas. To je dvakrat več od predhodnika in štirikrat več od starejšega UFS 2.1. Samsung pravi, da jim je ta podvig uspel po zaslugi uporabe novega lastniškega krmilnika in posodobljene vertikalne arhitekture NAND (V-NAND).

V praksi naj bi po podatkih podjetja uporabniki lahko pričakovali hitrosti zaporednega branja do 4.200 MB/s in do 2.800 MB/s hitrosti zapisovanja. Čeprav UFS 4.0 ne bo tako hiter kot nekateri najhitrejši namizni SSD diski, ga bo oglaševalna zmogljivost postavila pred večino drugih tehnologij za shranjevanje. Pohvali se lahko tudi z veliko boljšo učinkovitostjo, saj doseže 6,0 MB/s na miliamper (mA) ali 46 % manjšo porabo od predhodnika.

Povečana pasovna širina UFS 4.0 bi morala bistveno skrajšati čas nalaganja aplikacij in iger. Koristna bo tudi pri snemanju videoposnetkov z visoko ločljivostjo, visoko hitrostjo sličic in za druge pomnilniške zahtevne naloge. Povečana učinkovitost pa bo razumljivo izboljšala življenjsko dobo baterije za pametne telefone.

Samsung je prepričan, da bodo izboljšane hitrosti pomagale tudi pri nastajajočih tehnologijah, kot so razširjena, mešana in virtualna resničnost. Prenosne VR naprave, kot je Oculus (Meta)

Quest, bodo z odprtimi rokami sprejele večje hitrosti branja in pisanja, zlasti ker se pričakuje, da se bodo ločljivosti in velikosti sredstev v prihodnjih letih eksponentno povečale.

KDAJ BO UFS 4.0 POMNILNIK PRIPRAVLJEN ZA UPORABO?

V času pisanja prispevka je UFS 4.0 še vedno v razvoju in še nekaj časa ne bo integriran v potrošniške naprave. Samsung pričakuje, da se bo množična proizvodnja začela v tretjem četrtletju 2022, kar pomeni, da bodo pametni telefoni omenjeno tehnologijo dobili nekeje v začetku ali do sredine naslednjega leta. Ker gre za novo tehnologijo in ker je situacija s polprevodniki in ostalimi komponentami še vedno volatilna, bo UFS 4.0 najprej na voljo v flagship pametnih telefonih. V naslednjih letih pa bo tehnologija počasi na voljo tudi v srednje in nizkocenovnih telefonih ter ostalih napravah.

KAKO DELUJE BLISKOVNI POMNILNIK?

Ne bomo šli preveč v detajle, saj bi za pokritje celotnega področja potrebovali samostojen članek. Skratka, bliskovni pomnilnik shranjuje podatke v pomnilniške celice. Te celice vsebujejo tranzistorje s plavajočimi vrati, ki lahko za dalj časa ujamejo elektrone, vendar ne za vedno. Te celice imajo tri operacije: branje, pisanje in brisanje, odvisno od tega, kje se uporablja napetost. Za izvedbo operacije pisanja so plavajoča vrata v pomnilniški celici napolnjena ali izpraznjena. Sodobne naprave za shranjevanje podatkov organizirajo pomnilniške celice po straneh, ki omogočajo istočasen dostop do velikih količin podatkov namesto celice za celico. Najpogostejša vrsta bliskovnega pomnilnika, imenovana NAND flash, vsebuje bloke po 32 ali 64 strani.

Potrošniška naprava, ki uporablja NAND pomnilnik, kot na primer USB ali SSD, ima na milijone pomnilniških celic, ki so zložene vodoravno, navpično ali v obe smeri. Pričakovano so tovrstne naprave, ki pri proizvodnji uporabljajo natančne operacije in visoko gostoto, dražje za izdelavo kot tradicionalni trdi diski.

Proizvajalci so našli načine za pocenitev proizvodnje bliskovnega pomnilnika. Najpogostejše uporabljajo večnivojske celice. Namesto shranjevanja na enonivojske celice (SLC) se uporablja trinivojske (TLC) ali večnivojske celice (MLC), ki lahko shranijo dva, tri ali več bitov. Čeprav ta strategija izboljša gostoto shranjevanja in zmanjša proizvodne stroške, hkrati tudi negativno vpliva na hitrost in vzdržljivost. Boljše razmerje med stroški in zmogljivostjo pa vseeno pomeni, da večina današnjih potrošniških naprav za shranjevanje podatkov uporablja bliskovni pomnilnik na osnovi večnivojskih (TLC ali MLC) celic.

90% pokritost

ODDAJA NA RADIO,

PRISLUHnite NAM!

Na vašem najljubšem radiu prisluhnite tedenskim oddajam, ki jih za vas pripravljamo v uredništvu Računalniških novic.

RADIO | KRKA
 106.6 MHz
www.radio-krka.com

RADIO | ALFA
 103.2 MHz
 107.8 MHz
www.radio-alfa.si

RADIO | Univox
 Petek 14.00 in Ponedeljek 19.00
 99.5 MHz
 106.8 MHz
 107.5 MHz
www.univox.si

RADIO | moj radio
 Četrtek ob 14.50 in Sobota ob 7.10
 107 MHz
 102.6 MHz
www.mojradio.com

RADIO | ROBIN
 Četrtek ob 16.00
 99.5 MHz
 100 MHz
www.radiorobin.si

RADIO | ODMEV
 Sobota ob 12.15 in Ponedeljek ob 16.30
 90.9 MHz
 97.2 MHz
 99.5 MHz
 103.7 MHz
www.radio-cerko.si

RADIO | GEOSS
 Torok ob 13.20 in Torok ob 16.30
 89.7 MHz
radiogross.siol.com

RADIO | OGNJIŠČE
 Četrtek ob 18.15
 104.5 MHz
 105.9 MHz
 107.3 MHz
radioognisce.si

RADIO | NTR
 Četrtek 19.30
 91.1 MHz
 107.1 MHz
www.radiotomi.si

RADIO | TOMI
 Torek čim ob 11.00, 16.30 in 23.30
www.radiotomi.si

RADIO | SORA
 Ponedeljek 17.10
 89.8 MHz
 91.1 MHz
 96.3 MHz
www.radio-sora.si

RADIO | 94
 Četrtek ob 21.30
 98.2 MHz
 97.8 MHz
 104.1 MHz
 102.6 MHz
 100.2 MHz
www.radio94.si

RADIO | SRAKA
 94.6 MHz
www.radiosraka.com

TEENAGE MUTANT NINJA TURTLES: COWABUNGA COLLECTION

Ta odlična zbirka za ljubitelje nindža želvakov vsebuje kar trinajst Konamijevih iger z Michelangelom, Donatellom, Raphaelom in Leonardom, ki so se nabrale od konca osemdesetih do leta 1993. Seznam se začne pri TMNT za avtomat in NES ter se nadaljuje z verjetno najbolj znamenito želvaško igro TMNT: Turtles in Time v inkarnaciji za avtomat in Super NES, prisotni pa so tudi manj znani deli, kot so Tournament Fighters (Mega Drive, NES, SNES), Radical Rescue (Game Boy) in Manhattan Project (NES). Vse igre, ki so to podpirale v izvirniku, je mogoče igrati lokalno s prijatelji, nekatere pa tudi prek interneta. Seveda je omogočeno shranjevanje položaja kjerkoli ter previjanje dogajanja nazaj. Nastaviti si je mogoče tudi gumbe. Zaljubljeni v želvake bodo veseli japonskih različic iger, slik in zgodovinskih vsebin.

TEMTEM

Pokemoni ostajajo ena najbolj priljubljenih serij videoiger in imajo tudi kar nekaj posnemovalcev. Eden najbolj izpopolnjenih in pozornosti deležnih je Temtem, v katerem se čisto po pokemonsko znajdemo na otočju Omniesia ter se

lotimo raziskovanja, nabiranja luštkanih pošastkov in bojevanja z drugimi trenerji. Čaka nas šest pisanih otokov, ki jih preigramo na prepoznavni pokemonski način. Razlika je v tem, da je Temtemov svet neprestan, kot v igrah MMORPG. Po monsturmčke se sicer lahko odpravimo sami, toda poudarek je na večigralskem udeleževanju, tvorjenju ekip in skupnem brskanju po okolici. Če ste si kadarkoli želeli družno loviti fantazijske pošastke še na čem drugem kot na Nintendovem sistemu, je Temtem pravi za vas.

F.I.S.T.: FORGED IN SHADOW TORCH – LIMITED EDITION

Igre s postopnim odkrivanjem delno odprtega sveta, ki jim krajše rečemo metroidvanije, so vse bolj priljubljene, in ena zanimivejših v zadnjem času je Forged In Shadow Torch. Kratica sicer nekoliko posiljeno tvori akronim F.I.S.T., je pa ta primeren za to, kar počneš. Kot nekdanji vojak, ki je živel v pozabi, si znova nadeneš silno mehansko pest in se lotiš raziskovanja futurističnega vele-mesta, polnega sovražnikov in skrivnosti. Estetika je tokrat dizelpunkovska, kar pomeni, da standardno elektroniko nadomesti staromodna mašinerija, svet pa naseljujejo govoreče živali. Poudarek

je na zanimivem, pregibnem boju s številnimi potezami in dodatnimi orožji, ki omogočajo drugačne pristope in delujejo na celotno okolico.

ALFRED HITCHCOCK: VERTIGO – LIMITED EDITION

Hitchcockova Vrto-glavica kljub letnici 1958 še vedno velja za eno najboljših srhljivk vseh časov. Tale video-igra je njena svobodna priredba v

obliko interaktivnega filma, v katerem skrivnost raziskujemo iz perspektive treh likov. Tako nastane celovita zgodba o obsesivnosti, manipuliranju in norosti, ki v grobem sledi filmu, ni pa enaka, zato naletimo na številna presenečenja in zasuke, kot se za triler spodobi. Ker pa ne gre za običajen film, temveč za interaktivno videoigro, z udeleževanjem razkrijemo več časovnic, iz nabranih spominov in dejstev pa spletemo alternativne poglede, ki niso nujno v skladu z resničnostjo. Sčasoma se tako vprašamo, kaj to sploh je ...

CALL OF DUTY®

M2

PREDNAROČI IN PREJMI

ODPRTA BETA*

ZGODNJI DOSTOP

*Datum MP BETA in dostopnosti za posamezno platformo se morebiti lahko spremenijo. Več informacij na voljo na www.callofduty.com/beta.
Minimale priporočile za preprosto beta dostop: 16+ let. Vselej zgoraj omejen čas.
©2022 Activision Publishing, Inc. ACTIVISION, CALL OF DUTY, MODERN WARFARE, CALL OF DUTY: WARZONE in WARZONE so blagovne znamke podjetja Activision Publishing, Inc.
Vse ostale blagovne znamke in imena pripadajo njihovim lastnikom.

VIKEND 1 PLAYSTATION EKSKLUZIVA

16-17 SEP

ZGODNJI DOSTOP | PLAYSTATION®

18-20 SEP

ODPRTA BETA | PLAYSTATION®

VIKEND 2 OSTALE PLATFORME

22-23 SEP

ZGODNJI DOSTOP | XBOX + PC
ODPRTA BETA | PLAYSTATION®

24-26 SEP

ODPRTA BETA VSE PLATFORME

4.500.000

prepeljanih potnikov mesečno

250.000

unikatnih posameznikov mesečno

23.000

MIN predvajanj dnevno

690.000

MIN predvajanj mesečno

90 %

opaznost medija

DIGITALNO SPOROČANJE

ZASLON
Media Bus d.o.o.
Breznikova cesta 7A
1230 Domžale

info@zaslon.si
01/ 724 57 65

Največja mreža digitalnih zaslonov v Sloveniji!

460 ZASLONOV:

380

70

10

Ljubljana

Maribor

Celje

180 AVTOBUSOV:

135

35

10

Naslednja Meta (Facebook) VR očala naj bi bila predstavljena v oktobru

MARK ZUCKERBERG JE MED NEDAVNIM INTERVJUJEM RAZKRIL, DA SO NASLEDNJA META OČALA ZA NAVIDEZNO RESNIČNOST NA DOBRI POTI IN DA NAJ BI IZŠLA ŽE OKTOBRA.

Meta (Facebook) je z VR očali Oculus Quest začela terno, saj imajo večinski delež na trgu. Razlog za uspeh? Absurdno nizka cena (približno 400 evrov), brezžičnost in možnost igranja zahtevnih VR iger brez računalnika.

Oculus Quest 2 je pred kratkim upihnil drugo svečko (recenzijo si lahko preberete tudi na naši spletni strani), vendar Meta še vedno veliko truda vlaga v posodobitve in dodajanja novih funkcij. Pred kratkim so lansirali posodobitev, ki bo odstranila prijavo s Facebook računom, kar je bilo do zdaj strog pogoj za uporabo VR očal. Čeprav je konkurenca od izida pohitela s svojimi rešitvami, Oculus Quest 2 ostajajo prva izbira uporabnikov. Medtem ko mnogi uporabniki še vedno uživajo v njihovem virtualnem svetu, drugi komaj čakajo na novo generacijo, ki je prav tako že nekaj časa v razvoju.

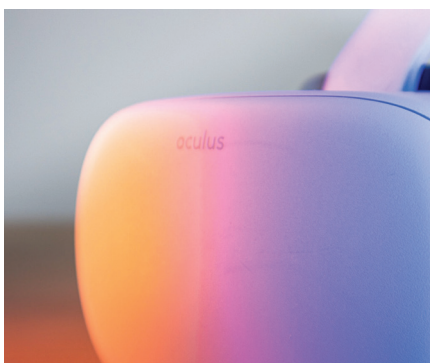
RECENZIJA VR OČAL HTC VIVE PRO 2

Mark Zuckerberg je med nedavnim intervjujem na veselje mnogih razkril, da je naslednja generacija Meta VR očal na poti in da bodo prispela oktobra. Razvoj očal poteka pod imenom »Project Cambria«, ponujala pa naj bi bistveno več inovativnih funkcij in tehnologij. Ustanovitelj podjetja Meta je v pogovoru z Joejem Roganom najprej razkril oktobrski datum izdaje, nato pa se je dotaknil še nekaj ostalih podrobnosti. Na žalost ni razkril uradnega imena novih VR očal, prav tako ne cene.

Potrebno je narediti razliko med Oculus Quest in Project Cambria. Slednja naj bi spadala v višji

rang, medtem ko bodo Oculus Quest VR očala še najprej zabavala uporabnike srednjega cenovnega razreda. Kdaj lahko pričakujemo Oculus Quest 3, zaenkrat še ni znano.

Nova Meta VR očala naj bi naredila velik tehnološki preskok v primerjavi z Oculus Quest 1 in 2. Očala ne bodo sledila samo uporabnikovi rokam in gibom, ampak tudi gibom obraza. Nova naprava se bo torej osredotočala tudi na premikanje oči, kar bi po Zuckerbergovih besedah lahko preslikali na virtualni avatar, ki bi drugim VR obiskovalcem pokazal, kam točno gleda uporabnik. VR očala bodo sposobna prebrati oziroma prepoznati različne obrazne mimike, kar se bo poznalo tudi na avatarju in naj bi izboljšalo družabno izkušnjo v virtualnem svetu. Prejšnje razkrite (neuradne) informacije so namigovale, da bo pomemben vidik naprave tudi obogatena ali mešana resničnost, ki bo uporabnikom omogočala prenos VR elementov v resnični svet.

Vsa ta nova tehnologija pa bo zahtevala svojo ceno v denarnicah potrošnikov. Čeprav uradna maloprodajna cena še ni znana, bo po vsej verjetnosti občutno višja od predhodnikov. Na spletu se pojavljajo ugibanja, da naj bi se nova VR očala prodajala za okoli 800 ameriških dolarjev oziroma kar za dvojno ceno obstoječih Oculus Quest VR očal (in to z upoštevanjem njihove nedavne 100-dolarske podražitve).

Glede na to, da nas od oktobra loči samo še en mesec, lahko pričakujemo, da bo Meta kmalu napovedala dogodek, na katerem bo razkrila novo tehnologijo in glavne podrobnosti, ki jih lahko pričakujemo uporabniki. Nova generacija VR očal bo imela ogromno odgovornost, saj se Metin »metaverse« giblje okoli virtualnega sveta. Ta oddelek pa vsaj za zdaj podjetju povzroča veliko preglavic, saj izgublja ogromne vsote denarja.

NEPOTRJEJNE INFORMACIJE O PROJECT CAMBRIA

- Strojne specifikacije: 8GB RAM, 256 GB shranjevalnega prostora. Tudi procesor naj bi dobil nadgradnjo zmogljivosti, vendar se za to ne bo mogel zanašati na Qualcomm, ki je razvil obstoječi procesor Snapdragon XR2. Qualcomm ni še razvil naslednika procesorja, zato bo morala Meta poiskati drugo rešitev oziroma razviti svoj procesor.
- Cambria naj bi vključevala dvojne mini LED zaslone s podporo za 120 Hz hitrost osveževanja.
- Cambria naj bi podpirala Oculus Quest igre in aplikacije.

	1	2	3	4	5	AVTOR: BOTY	DELCI ZDROB- LJENE SNOVI	POSODA ZA PEPEL UMRLEGA, URNA	UMRLI IZRAELSKI POLITIK WEIZMAN	DRAKENS- BERG V JUŽNI AFRIKI	POTOVALNI PRIROČNIK	LUKA V SEVERNEM IZRAELU
						POSODA ZA KUHANJE TURSKE KAVE						
						PRESLEDEK						
						GRŠKA MITOLOŠKA GORSKA VILA				5		
						MOČVIRNAT SVET						SLAVKO CERJAK
						GOZDARSKE KLEŠČE						
:Družinski ZABAVNIK	PREPROSTA LOPUTNA VRATA BAVTARA	GRADBENI MATERIAL ZA KRITINO	NAŠ NEKDA- NJI BIA- TLONEC (BOŠTJAN)	SLAVKO IVANČIČ EMIL NOLDE				GROB	REKA NA SEVEROZ. NEMČIJE PAS PRI KIMONU			
LASTNIK VELE- TRGOVINE												3
GLAVNO MESTO GRČIJE							ARKADA IZVIRNIK, ENOJNIK					TORI AMOS
STOLETJE				SESTAVINA AKVAREL- NIH BARV POLJSKA SUKNJA	4							
ANTIČNO LJUDSTVO TRAKIJE									STARA MAMA MAVRAH (NAREČNO)			
AMERIŠKA IGRALKA KENDRICK						PREDNIK ALBANČEV RAZKOŠNO HOTELSKO STANOVANJE					TRETJE NAJVEČJE MESTO V ITALIJI	IVAN TAVČAR
ROMAN INGARDEN				CEVASTE TESTENINE PREDSTOJ- NIK UNIVERZE								
POSNETEK PREDMETA V REKLAM- NE NAMENE								1	ZEMLJA KONICA			
:Družinski ZABAVNIK	ČLOVEK Z VELIKIMI OČMI, OKAN	GR. MUZA LJUBEZEN. POEZIJE BIVALNI PROSTOR							JENNIFER ANISTON FRANCOSKI DEPARTMA (ALBI)			PRVA GRŠKA ČRKA
AMERIŠKA FILMSKA NAGRAĐA								OBŠIREN TRAVNAT SVET RAŠEVINA				
ALPSKA DOLINA POD TRIGLAVOM				VINORODNA RASTLINA NATAŠA DOLENC						EVA LONGORIA KEMIJSKI SIMBOL ZA ZLATO		
PREDPLAČI- LO SEDEŽA V TEATRU									NEMŠKI DIRKAC SCHUMA- CHER			
MADŽARSKI NARODNI PLES									POTREBA			

EZER: izraelski politik Weizman, STEGA: gozdarske klešče, GUMIGUT: sestavina akvarelnih barv, TARN: fr. departma

Križanke in uganke za vse okuse

Informacije
in naročila

**Bogat denarni
nagradni sklad:**

2.200 €

Prva nagrada:

1.000 €

NAGRAĐA ZVESTOBE

**USB Apacer
128 GB 3.1**

NAGRAĐO PODARJA:

**Računalniške
novice**

www.racunalniske-novice.com

Kranjc Sašo 4280 Kranjska gora 1562
Mally Miloš 1000 Ljubljana 17221
Perkovič Marko 6000 Koper - Capodistria 18024

Zgoraj omenjeni nagrajenci v roku 14 dni po izidu
revije pokličite na tel.: 01/620 88 00 ali pošljite e-mail
na narocnine@stromboli.si in poslali vam bomo nagrado.

NAGRADE in NAGRAJENCI

Med reševalce, ki bodo do petka, **23. 9. 2022** poslali
pravilno rešitev, bomo z žrebom razdelili privlačne
nagrade: **3x Kinetic Reactor**

Nagrade podarja podjetje Stromboli, d.o.o.

V nagradni igri sodelujete tako, da pošljete geslo (obarvan kvadrat)
s svojimi podatki na e-mail narocnine@stromboli.si

Jože Šere, Novo mesto: knjiga Kaj razmišlja moj najstnik?

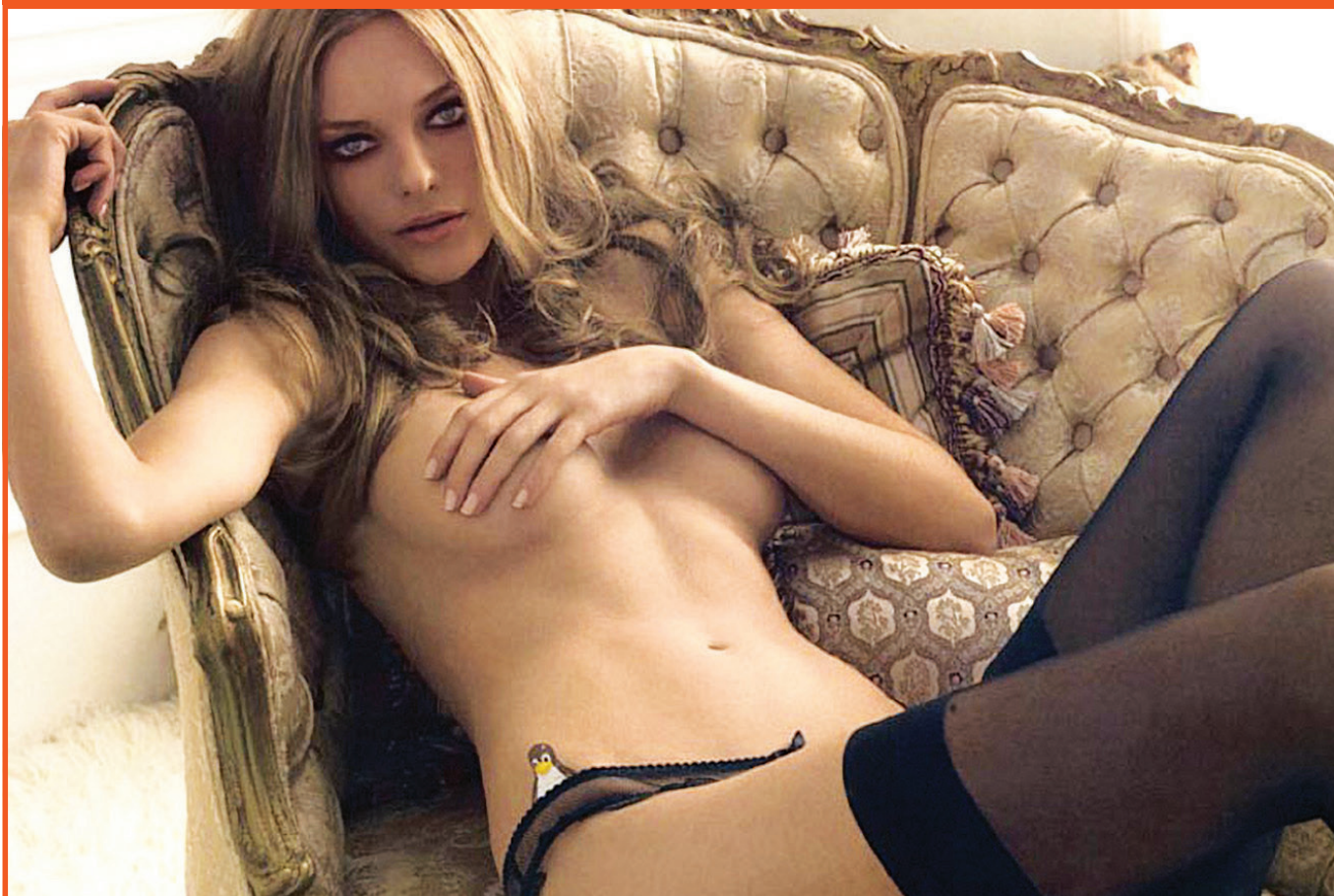
Marija Verdnik, Muta: knjiga Kaj razmišlja moj najstnik?

Aleš Milošič, Ptuj, Gorišnica: knjiga Kaj razmišlja moj najstnik?

Rešitev križanke 13-14/XXVII: MORJE

LINUX BEYBA™

KOLEDAR

ORGANIZATOR	TERMIN	PRIJAVE
MOS Celjski sejem	14. 9. - 18. 9. 2022	www.ce-sejem.si/sejmi/52-mos
WEBSI 2022 Zavod WEBSI	15. 9. 2022	www.websi.si
TEČAJ: KIBERNETSKA VARNOST ICS/OT/IOT OKOLIJ Smart Com d. o. o.	19. 9. - 22. 9. 2022	www.smart-com.si/tecaj-varnost-ics
NT KONFERENCA 2022 MPG PLUS agencija za marketing d. o. o.	26. 9. - 28. 9. 2022	www.ntk.si
FESTIVAL ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE Proevent d. o. o.	27. 9. - 29. 9. 2022	www.f3zo.si

KOLOFON

Izdajatelj:

Stromboli, marketing, d. o. o.
Cesta komandanta Staneta 4A
1215 Medvode

Glavni in odgovorni urednik:

Boštjan Štrukelj
tel.: 01 / 620 88 01

Vsebinski urednik:

Niko Bajec
tel.: 01 / 620 88 05
niko.bajec@stromboli.si

Naročnine:

tel.: 01 / 620 88 00
narocnine@stromboli.si

Oglasno trženje:

Danijel Bogdanovič
tel.: 01 / 620 88 08
danijel@stromboli.si

Matej Komprej
tel.: 01 / 620 88 06
matej.komprej@stromboli.si

Boštjan Štrukelj
tel.: 01 / 620 88 01,
gsm: 041 / 663 301
bostjan.strukelj@stromboli.si

Sodelavci in novinarji:

Maja Lavrač, Matej Saksida, Peter Čebon
Blaž Ulaga, Jana Breznik, Jan Sladič in
Matej Komprej

Fotografije:

Arhiv Računalniške novice

Tisk:

Tiskano v Sloveniji

Distribucija:

EKDIS d. o. o.
Stromboli, marketing, d. o. o.

Oblikovanje in DTP:

Tanja Kaštrun s.p.
dtp@stromboli.si

<http://www.racunalniske-novice.com>

Računalniške novice (Online)
ISSN 1581-047X

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost
spada revija med proizvode, za katere se obračunava
DDV po stopnji 9,5 %.
ISSN 1408-4872

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.
Pisem bralcev in oglasov ne lektoriramo.

Vse gradivo v reviji Računalniške novice je last
izdajatelja. Kopiranje ali razmnoževanje je možno
le s privoljenjem izdajatelja. Poštnina za naročnike
plačana pri pošti 1102 Ljubljana. Revija Računalniške
novice je vpisana v razvid medijev, ki ga vodi
Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 661.
Predstavitve, ki jih objavljamo v reviji in so označene
z rubriko Predstavitve in na koncu članka s (P.R.) –
Payable Release (plačani članek) – pripravljamo v
sodelovanju s podjetji.

Sporočila za javnost sprejemamo na
Rn@stromboli.si

Izid revije je finančno podprla Javna agencija za
raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

NT KONFERENCA 2022

26. – 28. september 2022
Grand Hotel Bernardin, Portorož

Big Data, AI, VR, Data mining, strojno učenje, Chatbots, IoT,
industrija 4.0, blockchain, kvantno računalništvo...

GOVORIMO TVOJ JEZIK.

Kaj še čakaš? Ne hiti počasi!

www.morel-france.com

142 LET FRANCOŠKE TRADICIJE

Patentirana tehnologija in vrhunska izdelava. Nova kolekcija že v boljše založenih optikah po vsej Sloveniji.

distribucija **FAETON**

www.morel-slovenija.si